

Inhoudsopgave

Tabor.....	1
van Teeffelen.....	2
Terpstra.....	5
Theelen.....	5
De tuin van Leo Theelen in Helenaveen, tussen 1922 en 1944.....	6
Aanwezige fruitbomen en andere planten in de tuin, genoemd in het kasboek.....	6
Het huis H21.....	7
Huishoudpersoneel bij de familie Theelen-Mertens te Helenaveen.....	7
Gedetailleerd overzicht van inkomsten en uitgaven m.b.t. kippen, bijen e.d.....	8
Het salaris van Leo Theelen in 1922 vergeleken met dat van 1918 in Helenaveen.....	10
Inventaris, schatting Juni 1922, ingaande 18 Juni 1922.....	11
het faillissement van de Hanzebank te 's-Hertogenbosch.....	13
UIT STAD EN PROVINCIE.....	14
Rapport Deskundigen Hanzebank Den Bosch.....	14
Standpunt deskundigen t.o. van bepaalde gevallen.....	14
Verificatie staat baten en schulden.....	14
De oorzaken der verliezen.....	15
A. 1. Onjuiste politiek der balansen.....	15
A. 2. Onoordeelkundige Credietverleening.....	16
A. 3. Verliezen uit speculaties.....	16
A. 4. Verlies op participatie in de Internationale Transito-Handel Mij.....	17
B. Conjunctuurverliezen.....	18
C. Verlies bij eventueele realisatie van bedrijfsactiva.....	18
Vooruitzichten van den Boedel.....	18
Salarisregeling van den Directeur.....	18
SCHULDVERGELIJKINGEN BIJ DE HANZEBANK.....	18
EERSTE NOORD-BRABANTSCHE IMKERSDAG.....	19
Voetbalvereniging.....	19
Vergadering plaatselijk comité voor huwelijksgeschenken	20
Inkwartiering van officieren en onderofficieren ten huize Theelen.....	20
in 1939:	21
in 1940:.....	21
Voor inkwartiering 1944 van Engelse soldaten ontvangt L. Theelen	22
Eiervereniging Helenaveen.....	24
Thomassen.....	24
Timmermans.....	25
van Tol.....	25
Toonen.....	26
Tromp.....	26
Tr?pels.....	27

Tabor

- 9 februari 1907 7 Op **Maandag 18 Febr.**, te Helenaveen,
- I. om 9 ure voorm. juist te beginnen, ten verzoeke en ten huize van Jozef Thomassen.
5 Een ponnijpaard met rijtuig, paardentuig, karren en voertuigen, eenige huismeubelen, als: kasten, stoelen, tafels enz, akker- en schuurgereedschappen en voederartikelen.
- II. om 10 ure voorm., ten verzoeke en huize van van Tuffelen.
2 versche en 4 dragende koeien, 9 bijna voldragen zoogen, zelf gefokt, 1 zoog met 8
10 biggen, 10 raskippen (m?'s), 10 leghorn, 1 best hakse machine.
- III. om 11 ure voorm., ter herberge bij van Oers, ten verzoeke van de Maatschappij
Helenaveen.
25 koopen oude dennenstronken, als brandhout, 2 à 3000 bossen oude dennentakken, 2000
à 2500 nieuwe eikenhouten takkebossen, liggende te Helenaveen.
Alles vooraf te bezichtigen.
- 15 IV. om 12 ure middags, ten verzoeke en ten huize van Christiaan de Roem-de Gier.
3 kasten, 2 stoel n. 2 kachels, 2 kettlinglampen, 5 tafels, 14 schilderijen porcelein-
en aardewerk, potten en pannen, boterkarn met toebehoor, voederkuip, waschtob,
fornuispot.
- 20 Akker- en schuurgereedschappen, kruiwagen, 1500 boonstaken, 5 koopen erwtetakken, 600
pond hooi, eene partij zaaderwten en boonen enz.
- V. om 1 ure namiddag, ten verzoeke en huize van G. Jonker.
Een melkgevende koe, 6 scheutelingen, 2 geiten, 13 kippen en eene partij hooi.
- VI. om 2 ure nam, ten verzoeke en huize van G. Tabor.
Een melkgevende koe, 1 kalf en een geit eene partij hooi, aardappelen, melk- en

- 25 deelgereedschap, 6 houten stoelen, tafels enz.
VII. om 3 ure namiddags, ten verzoeke en huize van Klaas Snippen.
Een dragende koe, een dragende geit, 3 varkens, waarvan 1 vet.
Eene partij hooi en strooisel.
- 30 4 december 1937 **BURGERLIJKE STAND VAN**
DEURNE. Geboren: Annigje d. van Joh. Schonewille en van E. Tubor te Helenaveen. [...]
- 21 september 1942 **BURGERLIJKE STAND.**
DEURNE. Opgave van 29 Aug.-11 Sept. Geboren: [...] Jan, z.v. J. Schonewille en E.
35 Tabor te Deurne, Helenaveen;
- van Teeffelen**
26 mei 1891 van Teeffelen
heeft de post aangenomen. dientengevolge is hij moeten verhuizen. nu verwoont hij 50
40 gld. hij heeft weiland moeten veranderen en nu betaalt hij hiervoor evenveel als best
tabaksland. anderen betalen voor tuinland evenveel als hij voor bouwland.
- 9 februari 1907 7 Op **Maandag 18 Febr.**, te Helenaveen,
I. om 9 ure voorm. juist te beginnen, ten verzoeke en ten huize van Jozef Thomassen.
45 Een ponnijpaard met rijtuig, paardentuig, karren en voertuigen, eenige huismeubelen,
als: kasten, stoelen, tafels enz, akker- en schuurgereedschappen en voederartikelen.
II. om 10 ure voorm., ten verzoeke en huize van van Tuffelen.
2 versche en 4 dragende koeien, 9 bijna voldragen zoogen, zelf gefokt, 1 zoog met 8
biggen, 10 raskippen (m?'s), 10 leghorn, 1 best hakse machine.
50 III. om 11 ure voorm., ter herberge bij van Oers, ten verzoeke van de Maatschappij
Helenaveen.
25 koopen oude dennenstronken, als brandhout, 2 à 3000 bossen oude dennentakken, 2000
à 2500 nieuwe eikenhouten takkebossen, liggende te Helenaveen.
Alles vooraf te bezichtigen.
- 55 IV. om 12 ure middags, ten verzoeke en ten huize van Christiaan de Roem-de Gier.
3 kasten, 2 stoel n. 2 kachels, 2 kettinglampen, 5 tafels, 14 schilderijen porcelein-
en aardewerk, potten en pannen, boterkarn met toebehoor, voederkuip, waschtob,
fornuispot.
Akker- en schuurgereedschappen, kruiwagen, 1500 boonstaken, 5 koopen erwtetakken, 600
60 pond hooi, eene partij zaaderwten en boonen enz.
V. om 1 ure namiddag, ten verzoeke en huize van G. Jonker.
Een melkgevende koe, 6 scheutelingen, 2 geiten, 13 kippen en eene partij hooi.
VI. om 2 ure nam, ten verzoeke en huize van G. Tabor.
Een melkgevende koe, 1 kalf en een geit eene partij hooi, aardappelen, melk- en
65 deelgereedschap, 6 houten stoelen, tafels enz.
VII. om 3 ure namiddags, ten verzoeke en huize van Klaas Snippen.
Een dragende koe, een dragende geit, 3 varkens, waarvan 1 vet.
Eene partij hooi en strooisel.
- 70 2 maart 1922 Schrijven van L. Theelen aan de burgemeester van Deurne waarin hij
voorstelt om aan de heer van Teeffelen, kwekeling, die gedurende 5 weken aan drie
klassen naar best vermogen zijn krachten heeft gewijd, toe te kennen een vergoeding
van 100 gulden. Hierover is overleg gepleegd met collega van Roosmalen en de vader
van de kwekeling.
- 75 *uit het kasboek van Leo Theelen:*
31 december 1931 Teeffelen A. van collectie Goulmy -3,75
16 januari 1928 Teeffelen G. van boekweitmeel -1,25
31 december 1936 Teeffelen G. van entstof -3,00
80 5 februari 1926 Teeffelen G.J. van turf halen, pootaardappelen f6.-, stro [geschat]-
20,00
15 maart 1930 Teeffelen G.J. van 85 kg aardappelen -2,55
28 maart 1930 Teeffelen G.J. van kuikens, 225 ei à f0.74; 32 l petroleum+f10.-
broedloon+fooi -35,00
85 30 april 1930 Teeffelen G.J. van pootaardappelen -0,84
15 oktober 1930 Teeffelen G.J. van 4 boogkorven (geleverd 27 kg slingerhoning+ 4 kg
was) -18,00
28 juni 1926 Teeffelen G.J. van zaad A. Hobbel -3,33
26 januari 1923 Teeffelen J. van 200 kg thomasslakken -5,92
90 28 januari 1923 Teeffelen J. van 500 kg ongebluste kalk -6,50

Naspeuringen van Paul Theelen Bewoners Helenaveen -T-

	15 januari 1928	Teeffelen J. van werkloon 4, 7, 11 en 14 januari	-4,00	
	31 december 1929	Teeffelen J. van	-14,00	
	18 januari 1930	Teeffelen J. van	-10,00	
	31 juli 1930	Teeffelen J. van 12 kg kersen	2,40	
95	31 december 1930	Teeffelen J.G. van trephine f2.10+serum f10.-	-12,10	
	31 december 1931	Teeffelen J.G. van entstof 220x3½ cent	-7,70	
	15 januari 1928	Teeffelen Jan van turf+vracht	-32,00	
	31 december 1936	Teeffelen Th. van 150 broedei	-6,00	
	31 december 1937	Teeffelen Th. van schoolhok+90 jonge hennen	245,00	
100	31 december 1922	Teeffelen van lesgeld voor 77 lessen!	100,00	
	24 februari 1923	Teeffelen van 1 kar stalrest f2.-+vracht kali f1.-+thomasslakken f0.40	-3,40	
	1 mei 1923	Teeffelen van boogkorf+12 ramen+strokast+9 ramen	-2,50	
	12 mei 1923	Teeffelen van turf 2 dagen rijden en 1 dag afkruien	-11,00	
105	1 december 1923	Teeffelen van rekening vrachten	0,00	
	6 juli 1924	Teeffelen van zaad f8.62, 150 kg eetaardappelen f8.25, 30 [kg?] pootaardappelen	-18,67	
	20 augustus 1924	Teeffelen van 23 kg maismeel à f11.60	-2,70	
	11 februari 1925	Teeffelen van 100 kg gemengd korrelvoer	-15,60	
110	7 maart 1925	Teeffelen van 40 kg korrelvoer	-6,16	
	16 mei 1925	Teeffelen van 50 kg week- en 50 kg hard kippenvoer	-17,45	
	5 juni 1925	Teeffelen van 100 kg hard en 50 kg week kippenvoer	-25,45	
	6 juni 1925	Teeffelen van kuikenvoer	-10,50	
	28 juli 1925	Teeffelen van 100 kg ochtendvoer, 200 kg hardvoer	-45,00	
115	21 augustus 1925	Teeffelen van 100 kg ochtendvoer+150 kg korrelvoer+50 kg grit	-44,25	-
	22 augustus 1925	Teeffelen van 50 kg ochtendvoer+ 50 kg korrelvoer	-17,50	
	1 september 1925	Teeffelen van 100 kg ochtendvoer+100 kg korrelvoer+50 kg grit	-35,70	
120	22 september 1925	Teeffelen van 100 kg ochtendvoer+150 kg korrelvoer	-38,14	
	1 oktober 1925	Teeffelen van 50 kg ochtendvoer+50 kg korrelvoer	-16,15	
	7 oktober 1925	Teeffelen van 100 kg ochtendvoer+100 kg korrelvoer	-31,30	
	23 oktober 1925	Teeffelen van 50 kg ochtendvoer+100 kg korrelvoer	-29,85	
	4 november 1925	Teeffelen van 120 kg korrelvoer	-16,92	
125	7 november 1925	Teeffelen van 50 kg ochtendvoer+120 kg korrelvoer	-25,52	
	24 november 1925	Teeffelen van 150 kg korrelvoer	-21,60	
	1 december 1925	Teeffelen van 50 kg ochtendvoer+120 kg korrelvoer	-25,88	
	14 december 1925	Teeffelen van 50 kg ochtendvoer+20 kg korrelvoer	-20,48	
	28 december 1925	Teeffelen van 20 kg korrelvoer	-2,92	
130	27 januari 1927	Teeffelen van 50 kg v.d. Vens patentbloem	-11,35	
	3 maart 1927	Teeffelen van 50 kg v.d. Vens patentbloem	-11,20	
	25 augustus 1927	Teeffelen van 50 kg bloem	-11,35	
	31 december 1927	Teeffelen van 200 broedeieren	12,00	
	31 december 1927	Teeffelen van	-10,20	
135	15 december 1930	Teeffelen van varken	-49,95	
	31 januari 1931	Teeffelen van 120 kg aardappels à 3 cent	-3,60	
	31 december 1931	Teeffelen van varken	-35,67	
	31 mei 1932	Teeffelen van	2,25	
	31 december 1932	Teeffelen van rit Tongelre, Eindhoven 88 km	7,50	
140	31 januari 1936	Teeffelen van	-11,80	
	29 februari 1936	Teeffelen van	-11,20	
	31 maart 1936	Teeffelen van	-14,51	
	30 april 1936	Teeffelen van	-13,67	
	31 mei 1936	Teeffelen van	-15,97	
145	30 juni 1936	Teeffelen van	-12,31	
	31 juli 1936	Teeffelen van	-17,36	
	31 augustus 1936	Teeffelen van	-13,58	
	30 september 1936	Teeffelen van	-11,64	
	31 oktober 1936	Teeffelen van	-15,28	
150	30 november 1936	Teeffelen van	-15,00	
	31 december 1936	Teeffelen van	-14,24	
	31 januari 1937	Teeffelen van	-9,75	
	28 februari 1937	Teeffelen van	-9,09	
	31 maart 1937	Teeffelen van	-14,36	
155	30 april 1937	Teeffelen van	-11,06	
	31 mei 1937	Teeffelen van	-9,72	

Naspeuringen van Paul Theelen Bewoners Helenaveen -T-

30 juni 1937 Teeffelen van -13,44
 31 juli 1937 Teeffelen van -12,40
 31 augustus 1937 Teeffelen van -12,33
 160 30 september 1937 Teeffelen van -15,55
 31 oktober 1937 Teeffelen van -11,14
 30 november 1937 Teeffelen van -11,33
 31 december 1937 Teeffelen van -10,69
 31 januari 1938 Teeffelen van -9,34
 165 28 februari 1938 Teeffelen van -8,12
 31 maart 1938 Teeffelen van -9,26
 30 april 1938 Teeffelen van -8,55
 31 mei 1938 Teeffelen van -9,76
 30 juni 1938 Teeffelen van -10,76
 170 31 juli 1938 Teeffelen van -9,44
 31 augustus 1938 Teeffelen van -12,21
 30 september 1938 Teeffelen van -12,69
 31 oktober 1938 Teeffelen van -11,58
 30 november 1938 Teeffelen van -10,45
 175 31 december 1938 Teeffelen van -13,60
 31 januari 1939 Teeffelen van -9,97
 28 februari 1939 Teeffelen van -7,13
 31 maart 1939 Teeffelen van -9,71
 30 april 1939 Teeffelen van -11,95
 180 31 mei 1939 Teeffelen van -10,78
 30 juni 1939 Teeffelen van -10,82
 31 juli 1939 Teeffelen van -13,71
 31 augustus 1939 Teeffelen van -23,54
 30 september 1939 Teeffelen van -10,65
 185 31 oktober 1939 Teeffelen van -9,38
 30 november 1939 Teeffelen van -6,72
 31 december 1939 Teeffelen van -8,80
 31 januari 1940 Teeffelen van -8,84
 31 maart 1940 Teeffelen van -16,50
 190 31 juli 1940 Teeffelen van -7,96
 31 augustus 1940 Teeffelen van -3,77
 30 september 1940 Teeffelen van -8,68
 31 oktober 1940 Teeffelen van -7,60
 30 november 1940 Teeffelen van -14,51
 195 31 december 1940 Teeffelen van -18,50
 31 januari 1941 Teeffelen van -5,03
 28 februari 1941 Teeffelen van -8,02
 31 maart 1941 Teeffelen van -11,00
 30 april 1941 Teeffelen van -9,78
 200 31 mei 1941 Teeffelen van -4,02
 30 juni 1941 Teeffelen van -3,74
 31 juli 1941 Teeffelen van -12,07
 31 augustus 1941 Teeffelen van -9,68
 30 september 1941 Teeffelen van -9,82
 205 31 oktober 1941 Teeffelen van -7,01
 30 november 1941 Teeffelen van -10,79
 31 december 1941 Teeffelen van -9,62
 31 januari 1942 Teeffelen van -5,51
 28 februari 1942 Teeffelen van -15,37
 210 31 maart 1942 Teeffelen van -7,14
 30 april 1942 Teeffelen van -11,50
 31 mei 1942 Teeffelen van -10,50
 30 juni 1942 Teeffelen van -14,58
 31 juli 1942 Teeffelen van -7,25
 215 31 augustus 1942 Teeffelen van -20,30
 30 september 1942 Teeffelen van -12,50
 31 oktober 1942 Teeffelen van -12,18
 30 november 1942 Teeffelen van -4,03
 31 december 1942 Teeffelen van mangels 0,00
 220 31 januari 1943 Teeffelen van -1,86
 28 februari 1943 Teeffelen van -6,01
 31 december 1926 Teeffelen van rekening -6,50

11 november 1927 Teeffelen van consumptieaardappelen, turf halen -11,20
31 december 1942 Teeffelen van 30 kg (geelvlezig) 0,00
225 10 april 1929 Teeffelen van G.J. [J.G.] 20 kg suiker 2,00
31 december 1932 Teeffelen van, Kl(erks) mestvaalt betonrand f4.50 -4,50
31 oktober 1931 Teeffelen/Geffen A. van monsterpakket sigaren Goulmy -23,68

27 september 1935 **Voetbalvereniging**
230 Meester Theelen was het hoofd van de openbare lagere school in Helenaveen. In die tijd, de jaren '30, betekende dat meteen zo'n beetje burgemeester van het dorp, een stuwert die vele dorpelijke activiteiten droeg. Er bestonden al eerder "wilde" voetbalclubs. Zo had "boven" een eigen club met de naam H.S.V. en een eigen terrein in Mariaveen. In zijn hart was meester Theelen echter geen voetballer; hij wist
235 weinig van de voetbalsport af. Een van de redenen die meester Theelen er toe bracht om de Helenaveense Voetbalvereniging (H.V.V.) op te richten is ongetwijfeld, dat hij een zekere verveling constateerde bij de jeugd. Hij nam drie adviseurs in de arm: H. van Esseveldt, Fr. Stommels en Marinus van Oers. Deze drie heren waren wel kundig genoeg wat het voetballen betrof en meester Theelen nam zelf het organisatorische gedeelte voor zijn rekening. Er moest grond pachtvrij gemaakt worden van landbouwer Gerrit Brouwer (sr.) bij Maatschappij Helenaveen. Voor het voetbalklaar maken van het terrein, wat gelegen was achter de toenmalige openbare lagere school, was veel geld nodig. Het Koning Willem III Fonds werd door meester Theelen aangeschreven en er werd f500,- subsidie verkregen. Het eerste bestuur na de officiële oprichting op 27
245 september 1935 zag er als volgt uit:
L. Theelen - voorzitter
Aug. van Teeffelen - secretaris
C. van der Werf - penningmeester
R. Vermeulen - commissaris
250 Th. Maessen (G.zn.) - commissaris
Vanaf de oprichting in 1935 tot aan de algemene jaarlijkse ledenvergadering in 1940, heeft de oprichter en voorzitter, de heer L. Theelen, erg veel werk verzet. Zijn beoogde doel, de jeugd van de straat halen en proberen onder te brengen in een gezonde vereniging, in dit geval een voetbalvereniging, was bereikt. Hij bedankte als
255 bestuurslid (voorzitter) en met een gerust hart vertrouwde meester Theelen deze functie toe aan een andere, energieke medewerker. Zijn taak was volbracht.

1 januari 1940 Omnummering van huisnummers
oud H59 G.J. van Teeffelen nieuw H56
260

28 augustus 1940 **BURGERLIJKE STAND.**
DEURNE. Opgave van 17-23 Augustus 1940 Geboren: [...] Lambertus G., z.v. G.H. van Teeffelen en J. E. Klerks, Helenaveen; [...]

265 1943 TE HUUR gevraagd een knecht om alle voorkomende werkzaamheden te verrichten. Tevens te ruil tegen jongvee twee kalfvaarzen, aanstelling 15 Jan. bij H. van Teeffelen, H 56 Helenaveen

Terpstra
270 30 juni 1941 De directeur deelt verder nog mede dat de pachter Terpstra weg zal moeten in verband met de slechte behandeling van het land.

Theelen
275 3 januari 1922 Raadsvergadering te Deurne Op Zaterdag 31 Dec. [1921] des nam. 3 uur. De Voorz. Allereerst zal ik aan de orde stellen het verlenen van eervol ontslag aan mejuffr. v. d. Manakker, onderwijzeres te Helenaveen, ofschoon het niet op de agenda staat. Mejuffr. Manakker heeft nl. eervol ontslag aangevraagd in het vooruitzicht van haar benoeming te Helden, zoodat wij ze dus over 1½ maand kwijt zijn.
v. Oers Daar zitten we toch maar weer beroerd mee te kijken, kunnen we dien datum
280 niet wat verschuiven?
Voorz. Het is nu eenmaal in haar instructie vastgelegd, dat de opzegtermijn maar 1½ maand is.'t Is haar goed recht dat zij ontslag aanvraagt.
v. Oers Toen Theelen in Venray weg wou hielden ze hem ginder ook tegen z'n zin vast. Daar ging het dus wel, waarom zou het hier dan niet gaan.
285 Voorz. We kunnen niemand vast houden daar in een zeker tijdperk de benoeming moet geschieden. Ik erken dat het voor de school te Helenaveen zeer onaangenaam is. Echter mej. Manakker ontzeilt de moeilijkheid door voor dat zij benoemd is in Helden hier reeds ontslag aan te vragen.

v. Oers Dan moeten we zoo iemand geen eervol ontslag geven.

290 [...].eelen heeft me anders ge[...] in Venray wel met hem zoo ?

Voorz. Dat doet niets ter zake de clausule luidt eervol ontslag binnen drie maanden.

11 februari 1922 inschrijving in de gemeente Deurne vanuit Venray. Adres H 23
Helenaveen, H 21 Schoolstraat

295 15 februari 1922 **Echtpaar Theelen-Mertens komt in Helenaveen wonen.**

Met ingang van de tweede helft van de maand februari 1922 wordt Leo Theelen hoofd der school in Helenaveen en verhuizen zij midden februari daar naar toe. Het salaris in Venray over januari 1922 is 215 gulden en over maart in Helenaveen f268.33. Februari wordt in tweeën gedeeld: f107.50 en f134.16. Het was dus een financiële stap vooruit van ongeveer 25 procent.

De tuin van Leo Theelen in Helenaveen, tussen 1922 en 1944

15 februari 1922

305 In februari 1922 betrekken Leo Theelen en zijn vrouw Cecilia Mertens het "**schoolhuis**" van de Openbare Lagere School te Helenaveen. Zij zijn net een half jaar getrouwd; hij is pas benoemd tot hoofd der school.

Bij de aanstelling door de gemeenteraad van Deurne werd bedongen dat hij ook cursussen zou moeten geven in tuinbouw en dergelijke. Er lag een grote tuin omheen, er was nog ruimte rond de school geschikt voor dit soort activiteiten. Het huidige 310 grasveld met zijn monumenten voor de kerk van Helenaveen was allemaal tuin van de schoolmeester.

De huishuur was zeer laag, ongeveer 300 gulden per jaar. Daarbij was het huis zelf zeer groot en van gemakken voorzien. Elektriciteit kwam echter pas in 1939, maar dat gold voor het gehele dorp.

315 Hij ging zich hiervoor specialiseren in bijen houden, kippen houden en fruit.

In de tuin stonden al veel **fruitbomen**, die door het vorige hoofd der school waren geplant, o.a. met oude appel- en perenrassen. De Maatschappij Helenaveen had via het Koning Willem III fonds bijgedragen aan de kosten.

320 In het kasboek wordt de verkoop gemeld van vele honderden kg appels elk jaar aan mensen tot ver buiten het dorp. De geldelijke opbrengst was navenant niet hoog. Er was ook een moestuin, e.d. In het staatje hieronder vindt u de planten die er gegroeid moeten hebben.

Voor de **imkerij** volgde hij cursussen in Boxtel en nam al direct contact op met andere imkers, o.a. de directeur van de Honingzeemerij Meijel, de heer Houben. Hij moest 325 heel wat avonden [met de motor?] naar Boxtel voor de theoretische en praktisch kennis. Zij hebben samen ook een voordracht in Boxtel voor de NCB gehouden over strokasten voor bijen.

Voor het **kippenvermeerderingsbedrijf** verwijzen we naar een ander bestand met uitgebreidere informatie.

330 Ook dit nam hij voortvarend ter hand: hij kwam in Helenaveen wonen en direct werd een groot deel van de tuin afgezet als uitloopruijme van de kippen. Er kwamen ook overal hokken. Daarnaast kwamen er ook pauwen en fazanten in aparte hokken.

335 Op 16 december 1922, dus een half jaar na hun intrek in het huis, worden 400 bloembollen gekocht die wel in de **tuin** geplant zullen zijn. De tuin die naar onze maatstaven een enorm oppervlak had, werd doorsneden door grindpaadjes. Er was ook een soort rotonde (volgens een tekening). Binnen de rotonde werden volgens een niet gedateerd schetsje 30 crocussen (gew[?]) in de buitenring, 26 blauwe druifjes in de middenring en 20 schilli siberica in het centrum geplant. In de vier hoeken om de rotonde heen werden twee keer 50 darwin gepoot, en waarschijnlijk [elders] 100 tulpen 340 dubbel (rood). Deze rotonde en toevoerpaden lag langs de weg, links van het huis, waar nu de langwerpige uitbouw is van het [nieuwe] "klooster".

Voor het huis lag een onbegroeid stuk met een 1 m hoog hek als afscheiding met de straat. Zo is het tenminste op de foto van het huis met Fien Zeegers op de voorgrond (omstreeks 1930). Rechts voor het huis groeide een hoge boom. Aan de zijkant was het 345 huis begroeid met klimop, er stond een treurwilg vlakbij.

In de achtertuin was een grote schommel, een lange lattenbank, onder de overkapping stonden tuinstoelen.

In de tuin stonden veel bijbouwen, kippenhokken, een bijenstal, een afdak, waarachter Leo Theelen met flobertkogels kon schieten, fazantenhok, e.d. Er liep ook een grote 350 St Bernardshond rond, waarvoor elk jaar trouw hondenbelasting eerste klas betaald werd.

Aanwezige fruitbomen en andere planten in de tuin, genoemd in het kasboek

16 februari 1922

aardappels, eigenheimer

355 aardbeien
asperges
augurken
appels: bellefleur, cox orange, court-pendu, goudrenet, perzikroode zomerappel, prinsenappel, renet de Comer (?), sterappels, sterrenet, streepjesappel, zoete appel,
360 zure appel (yellow), Charlemowsky, Bezie chaumontel (?), prinsenappel der Duitscheid(?)
kruisbessen, roode bessen, zwarte bessen
peultjes, prinsesboonen, rentegevers, snijbonen, spekboonen, stamprinces, stokprinces, tuinboonen
365 druiven
kersen: Mierlosche, witte Spaansche, witte kers, zoete morel, zure meikers, zwarte meikers, zwarte Mierlosche
bloemkool, koolplanten, roode kool, savoie
peren: oogstperen, juttepeer, soldat laboureur
370 perziken
pruimen
Monik(?)rozen, struikrozen
selderij
sla
375 wortelen

Het huis H21

5 januari 2005 Dochter Leny Henkens-Theelen schrijft op 5 januari 2005:
Beneden was de suite met schuifdeuren, die in de winter gesloten waren behalve met de feestdagen. Beide kamers hadden een kolenhaard. In de zomer waren vaak de tuindeuren
380 naar het lommerrijke terras open en stonden er rieten stoelen.
Het kleine kamertje was achtereenvolgens: kinderkamer, piano(studie)kamer en naaikamer. Daar stond een potkachelkje, heel knus. Aanvankelijk stond daar ook de kerststal en boom en konden we daar bij de piano kerstliedjes zingen. Een mooie herinnering!
385 In de royale keuken was natuurlijk het fornuis, dat met turf werd gestookt en elke morgen moest worden aangemaakt, wilde je koffie kunnen zetten. Een van de eerste "klusjes" was dan ook: turf binnen halen - asbak legen - fornuis aanmaken e.d. Boven was geen verwarming (vanzelfsprekend!).
Op de slaapkamer boven de suite stond een wastafel met waskom en lampetkan die elke
390 dag gevuld moest worden en toiletemmer om het vuile water in mee naar beneden te nemen en soms een gebruikte po uit het nachtkastje.
Jerôme sliep bij Papa op de kamer boven de tuinkamer.
Fien op de kamer aan de voorkant met de meisjes of met één van hen.
Later gebruikten we ook de logeerkamer erbij.
395 Boven de keuken was de kleine zg meidenkamer, waar ook de mangel later stond (eerst geloof ik op de gang boven de voordeur). Later werd dat badkamer, 's winters verwarmd, omdat de schouw van de keuken erdoor liep.
Na de petroleumlampen in de 20-er jaren kwam carbidlicht via een installatie in de kelder, lampen met zg kousjes, die gloeiden, maar die niet stonken! Nog later werd
400 het butagas en het gasstel 's zomers in de keuken om te koken, was een hele vooruitgang.
Fien was in haar eerdere betrekkingen in Tilburg en Eindhoven al gewend aan electrisch licht en stadsgas en waterleiding en vroeg dus argeloos, waar de knopjes
405 zaten!! Wij hadden slechts een pomp voor water uit de regenput! Wonder, dat zij dit heeft volgehouden en niet, zoals de 2 huishoudsters toch weer terug is gegaan naar de toen meer geciviliseerde wereld!
Papa had een kaars op zijn nachtkastje staan. Wij niet, dat was te gevaarlijk.

Huishoudpersoneel bij de familie Theelen-Mertens te Helenaveen

16 februari 1922

410 **Genoemd in het kasboek van Leo Theelen de volgende namen: Gerda, Miet, Anna, Mina Janssen, Fien, Tonia, Driekske Maessen, werkvrouw**
Na (en waarschijnlijk ook voor) de geboorte van het eerste kind Truus op 11 augustus 1922 was er blijkbaar behoefte aan hulp in de huishouding. Destijds waren inwonende dienstboden zeer gewoon: jonge meisjes woonden in huis en deden de meest voorkomende
415 huishoudelijke werkzaamheden.
Tot september 1922 was er een **werkvrouw** in het gezin. Verder zijn geen gegevens bekend. Ze wordt vermeld op gelijke hoogte als de winkelier, slager en melkboer. Totaal f400.- (na 18 augustus 1922). Eenzelfde vermelding tot October, nu f50.- (6 oktober 1922).
420 Ene **Gerda [Gertrud Henriette Batenbrock]** kwam daarna volgens het dagboek van Leo

Theelen. Ze schijnt maar kort te blijven, één maand in november/december 1922. Daarna ging het blijkbaar weer zonder huishoudhulp, maar eind 1923 wordt ze weer genoemd. Jerome is dan net geboren. Het salaris is f5.- per maand, en ze krijgt ook nog reisgeld. Nader onderzoek in het archief levert een verrassing: Op 15 november 1922 wordt Gertrud Henriette Batenbroek ingeschreven in Deurne op adres H23. Ze komt uit Bottrop. Ze is aangekomen op 3 november 1922 en wordt op 2 januari 1924 weer uitgeschreven. Ze is in Bottrop geboren op 22 oktober 1907 en is dienstbode. Dat levert de uitleg van de reizen van Leo Theelen naar Duitsland, zoals vermeld in zijn kasboek:

25 december 1922 huur Gerda 15 november tot 15 december 1922 f5.- en f2.50 reisgeld
 26 januari 1923 reis naar Bottrop, huur t/m 15 januari 33000 Mark, equivalent f5.12
 23 februari 1923 reis naar Bottrop, huur t/m 15 februari 43500 Mark, equivalent met f5.
 27 december 1923 Gerda krijgt f7.50 voor de periode 15 november tot 1 januari 1924

Een meid volgt begin 1924 Gerda op. Deze blijft veel langer. Haar naam kennen we niet, maar eind 1924 wordt voor f6.- zegels betaald voor Miet. Waarschijnlijk was Miet deze "meid". Ze ontvangt f12.- per maand. Zeker is wel dat eind 1924 ene Anna haar opvolgt. Ze ontvangt f12.50 per maand. Waarschijnlijk blijft Anna tot en met half april 1926, dus in totaal anderhalf jaar. Zij ontvangt in de maanden mei, juni, juli f14.-, daarna weer de f12.50 als daarvoor. Ze blijft tot en met 10 april 1926, tot die datum worden rentezegels voor haar gekocht, vanaf 5 februari 1925.

Dan volgt voor ruim 60 jaar Fien Zeegers. Natuurlijk wordt ze eerst gezien als een meid die waarschijnlijk maar enkele jaren zal blijven. Ze arriveert vanuit Asten met ervaring in Eindhoven en Tilburg. In zekere zin een stapje terug, omdat er in Helenaveen nog geen elektriciteit, gas en stromend water is. Ze is nog jong, ongeveer 17 jaar, en de vrouw des huizes verwacht haar vierde kind. De werkzaamheden zullen dan wel bestaan hebben uit de zorg voor de jonge kinderen en schoonmaken en koken. Ze was inwonend en kreeg dus ook kost en inwoning. Ze moest haar kamer (later tenminste) delen met de meisjes.

Het overlijden van Cecilia Theelen-Mertens, enkele maanden na haar aankomst in Helenaveen, kwam zeker als een verrassing. Fien kreeg plotseling een verantwoordelijke taak. Ter versterking komt op 11 november 1926 een **huishoudster**, Fien houdt de titel meid. Voor de huishoudster werden in De Nieuwe Koerier en Limburger Koerier advertenties geplaatst. De huishoudster wordt ook iets beter betaald, nl. f15.- per maand. In juni 1927 is de huishoudster ziek. Driekske Maessen vervangt haar voor de periode 23 juni tot 16 juli 1927. In maart 1929 krijgt Fien een cadeau omdat ze 3 jaar in dienst is. Mina Janssen komt op 26 juni 1929 in dienst, er is dan een halfjaar geen huishoudster geweest.

In 1930 wordt de term huishoudster voor Fien gebezigd. Dat valt tenminste op te maken aan de afrekendatum, voor Fien elke negende van de maand, voor Mina de 26. In mei 1930 wordt in maar liefst 5 kranten een advertentie opgegeven voor een **huishoudster**. Deze zal daarna wel snel begonnen zijn, want de betalingen gaan gewoon door, f7.50 per maand.

In 1933 wordt voor ene **Tonia** 39 weken zegels betaald. Rond 1933 is Fien volledig ingeburgerd. In het kasboek wordt ze maar weinig meer genoemd als kostenpost. Ze doet zelfstandig boodschappen en rekent blijkbaar bij de baas af of betaalt uit de huishoudbeurs. Tot en met februari 1934 blijft deze situatie bestaan: Fien is huishoudster, er zijn waarschijnlijk meerdere opvolgers van Mina Janssen, zoals genoemde Tonia, wellicht familie van Fien. De uitbetaalde bedragen variëren namelijk nogal. Fien kwam uit Asten; als het daar kermis (eind juni) was kreeg ze een bedrag om feest te vieren. Er is nog een werkster tot en met juli 1934, maar daarna moet Fien het alleen doen.

In 1930 en 1931 is er een knecht, maar een naam wordt niet genoemd. Fien ontvangt ook een loon, begin jaren dertig f20.- per maand, eind jaren dertig f24.- per maand. In 1938 is Fien 12,5 jaar bij de familie, ze ontvangt hiervoor een cadeau. De gehele periode worden *rentezegels* gekocht voor het ouderdomspensioen. Waarschijnlijk zijn niet alle betalingen opgetekend, want soms ontbreken ze. Maar uitgaande van een betaling per weer kunnen we voor Fien het aantal weken dat ze gewerkt heeft bepalen.

Gedetailleerd overzicht van inkomsten en uitgaven m.b.t. kippen, bijen e.d.

1 maart 1922

	100 kg patentkali en 100 kg		
1 maa 1922	superfosfaat	-9,40	7.328,85
1 maa 1922	50 kg chili-salpeter	-13,00	7.315,85
1 maa 1922	zaad, planten	-5,00	7.310,85

Naspeuringen van Paul Theelen Bewoners Helenaveen -T-

1 maa 1922		200 boonstaken	-7,00	7.303,85
1 maa 1922		10 bos erwtenrijshout	-2,70	7.301,15
		50 kg kleipooters (roode star) f5.-		
13 maa 1922		en 50 kg nateelt (roode star)	-3,00	5.913,67
14 maa 1922		10 glasklokken	-6,00	5.907,67
		besproeiing "Br. Koningslust" 4 l		
15 maa 1922	werkloon	carboleum	-3,60	5.904,07
25 maa 1922	Erkelens	snoeiwerk 3 dagen	-9,00	5.892,12
		10 (Delftlandsche) Westlandse		
15 apr 1922		eenruiters	-22,50	6.082,00
1 jul 1922		40 boomstutten	-2,50	5.798,92
		9 kippen, 4 broedkippen,		
1 jul 1922		broedeieren, 55 kuikens	-65,00	5.733,92
		60 kg Charlemowsky en 40 kg gemengd		
1 aug 1922		afval	0,00	5.446,40
1 aug 1922		10 broeikasramen+10 glasklokken	-28,50	5.417,90
		8 kg kleine pruimen, 15 kg		
		perzikroode zomerappel en 20 kg		
8 aug 1922		Prinsenappel der Duitschers	8,74	5.426,64
17 aug 1922		100 kg afval (gemengd)	0,00	5.372,56
		verkoop 80 kg jutteperen à 12 ct+40		
19 aug 1922	Buys	kg zoete à 5 ct	11,50	5.384,06
	Venlosche			
19 aug 1922	Veiling	verkoop 20 kg streepjesappels	3,14	5.525,70
		40 kg Prinsenappel de Duitschers en		
19 aug 1922		20 kg streepjes	0,00	5.525,70
		20 kg mais à 12 ct+10 kg zemelen à 10		
25 aug 1922		ct	-4,60	5.490,98
1 sep 1922	Erkelens	80 kg vroege appels	2,72	5.458,70
9 sep 1922		25 kg ochtendvoer	-4,00	5.638,39
	Kerkhoff	verkoop appels 20 kg en 2 keer 25 kg		
5 okt 1922	v.d.	op 12 okt voor in totaal	14,50	5.849,12
		50 kg mais f6.10+10 kg zemelen		
6 okt 1922		f0.83+15 kg mais f1.80	-8,73	5.840,39
9 okt 1922	werkloon	werkloon (aardappels rooien)	-2,50	5.776,14
		erwtenrijs en geleverde groente en		
11 okt 1922	Erkelens	planten	-2,50	5.763,79
		400 kg schoofstroo voor bijenstal,		
22 okt 1922		onkosten	-10,00	5.701,39
27 okt 1922	Aarts W.	werkloon	-1,00	5.700,39
	Woezik			
27 okt 1922	van	50 kg mais f6.15, dec 1922 kippenvoer	-14,65	5.685,74
28 okt 1922	Lenders	werkloon bijenstal	-5,50	5.680,24
29 okt 1922	Dekker H.	5 kg bijensuiker	-1,60	5.678,64
	Verbugt			
	Mertens			
	J.,			
29 okt 1922	Liessel	smid	-75,24	5.593,20
	Krijnen-			
1 nov 1922	de Bie	verkoop 125 kg appels	2,25	5.591,93
		4 keer 25 kg verschillende appels: f5.-		
2 nov 1922	Heur van	(sterappel, bellefleur, goudrenet, courtperdu)	0,00	5.591,93
	Marechaus			
	sée			
	Griendtstv	verkoop 275 kg v.n.		
2 nov 1922	een	goudrenet+courtperdu en bellefleur	27,50	5.619,43
2 nov 1922		30 kg ochtendvoer+vracht	-5,00	5.613,31
4 nov 1922	Aarts W.	werkloon	-4,00	5.877,64
8 nov 1922	Dekker	vrouw Dekker: drager begrafenis	-1,00	5.701,14
30 nov 1922	Oers van	rekening nov	-50,00	5.711,12
		inleggeld+contributie Coöperatieve		
1 dec 1922	C.T.V.?	Tuinbouw Vereniging	-3,00	5.708,12
	Hendriks			
	Dekker			
	Beckers,			
1 dec 1922	enz	gezamenlijke rekeningen	-30,00	5.653,92

Naspeuringen van Paul Theelen Bewoners Helenaveen -T-

1 dec 1922	Klerks L.	rekening	-23,83	5.616,09
1 dec 1922	Oers van	december rekening	-49,00	5.559,84
6 dec 1922		50 kg maïs	-5,70	5.817,98
16 dec 1922		±400 bloembollen	-2,00	5.770,17
	Beuken H.			
31 dec 1922	v.d.	verf	-4,50	5.727,07
31 dec 1922		kippengaas 100x1,8 m+100x1 m+50x0.5 m betonstukken en 2,25 m hoekijzer	-50,00	5.885,57
31 dec 1922		geponst (f100.- betaald)	-96,75	5.788,82
31 dec 1922		maïs en zemelen	-8,73	5.780,09
		5 broedkippen en 9 legkuikens en 10		
31 dec 1922		slachthanen	-40,80	5.739,29
31 dec 1922		55 eendagskuikens à 45 ct	-24,75	5.714,54
31 dec 1922		kippen- en kuikenvoer tot aug	-20,00	5.694,54

485 2 maart 1922 Schrijven van L. Theelen aan de burgemeester van Deurne waarin hij voorstelt om aan de heer van Teeffelen, kwekeling, die gedurende 5 weken aan drie klassen naar best vermogen zijn krachten heeft gewijd, toe te kennen een vergoeding van 100 gulden. Hierover is overleg gepleegd met collega van Roosmalen en de vader van de kwekeling.

490 1 juni 1922 Het **kasboek** heeft voor ieder jaar verschillende rubrieken en enkele specifieke onderwerpen:
inventaris, tuin en boomgaard, kippen en eieren, gebruiksartikelen, belastingen, boeken en tijdschriften, salaris en pensioenen, bijen, artikelen van blijvende waarde, auto. Vooral de eerste jaren werd het zorgvuldig bijgehouden, later werd het
495 wat nonchalanter.

De eerste pagina bevat gegevens over de indeling van de tuin met kippenhokken, serre, e.d.:
st (zolder)
? rek (kelder) & glazenrek
500 [V]olière op zolder achterbouw
Kippenhok aan achterbouw
Bijenstal
Fazanthok tegen scheidingsmuur klooster
Hokken tegen gevel oude school
505 Serre tegen gevel oude school
Inventaris werkhuis
Verschillende kippenhokken, afrastering
De tweede pagina bevat wat gegevens over de auto (of auto's) Pontiac '27 sedan.
Dan een verzamelstaat van 1923 t/m 1941 m.b.t. de Rijksinkomstenbelasting.
510 Vervolgens een Inventaris voor de verzekering tegen brandschade d.d. Juni 1922 en een d.d. 1 Oct 1928 (p. 9).
Bladzijde 10 noemt de inbreng van beiden bij het trouwen.
Vanaf bladzijde 11 vinden we de bladen van inkomsten en uitgaven m.i.v. 21 Aug. 1921, d.w.z. 2 dagen voor hun trouwfeest.
515

2 juni 1922 Al heel snel krijgt L. Theelen - net zoals bij zijn eigen benoeming enkele maanden daarvoor - te maken met personeelsperikelen:
De notulen van de Raadvergadering van Deurne melden op 2 juni 1922 (pagina 109 en 110): Benoeming verdere sollicitanten, Theelen gaat met de burgemeester naar de
520 Inspecteur die hem de vrije hand geeft.
Mej Veltmans wordt benoemd; Vacature van Roosmalen;
Ontslag Veltmans m.i.v. 1 oktober 1922

Het salaris van Leo Theelen in 1922 vergeleken met dat van 1918 in Helenaveen

525 31 december 1922 Het navolgende artikel komt uit één der kranten die via de Koninklijke Bibliotheek op Internet te lezen is. Ter vergelijking het salaris van Leo Theelen, hoofd der school in Helenaveen. Hij had een hoofdakke, maar toen nog geen(?) bijaktes. Hij had wel in zelfstudie boekhouden geleerd.
Salaris per maand in 1922 f268.33 en f138.50 pensioen per kwartaal. Hij heeft in dat jaar nog anderhalve maand in Venray gewerkt als onderwijzer tegen f215.- per maand.
530 Dus aanmerkelijk hogere bedragen dan hier genoemd, 4 jaar eerder.
De huishuur van het schoolhuis in Helenaveen over 1922 bedroeg f59.50 op 7 oktober 1922 en op 4 november 1922 wordt f115.50 betaald onder vermelding van huishuur rest 1^e h.j. t/m 16 augustus. Op 3 maart 1923 wordt het restant f131.25 betaald onder

- vermelding van huishuur over 1922: f350 - f175 = f131.25 [rare rekening!]
 535 Maar hij heeft dan over 1922 betaald: f59.50+f115.50+f131.25 = f306.25. Dit komt
 precies overeen met een huur van f350.- per jaar, want hij begint pas na 15 februari
 1922 in Helenaveen.
 De huishuur van het schoolhuis in Helenaveen over 1923 bedroeg f116.67 per 4 maanden,
 dus f350.- per jaar.
- 540 Onderwijzerssalarissen
 108. Het is reeds meermalen gezegd - zie o.a. aantekening 107 - dat meerdere
 Gemeentebesturen en Besturen van Bijzondere Scholen doen, wat ze kunnen, om de
 salarissen op een eenigszins voldoende peil te brengen.
- 545 *Een mooi voorbeeld op dit gebied, geeft de gemeente **Deurne** in Noord-Brabant. Zie hier
 de regeling:*
 Onderwijzers ontvangen van f800 tot f1700 plus f200 voor de hoofdakke, plus f125
 huishuur, plus f100 voor elke bijakke (vak j en boekhouden uitgezonderd) tot een
 maximum van f300. Een onderwijzer met enkel hoofdakke brengt 't dus tot f2025, maar
 550 kan door aktebezit klimmen tot f2325. Bovendien betaalt de gemeente de volle 7 pct.
 voor het pensioen. Wat ook nog het peulleschilletje van een f100 à f160 of meer
 beteekent.
 Hoofden der scholen genieten van f1250 tot f2150, kunnen voor aktebezit, evenals de
 555 onderwijzers, nog f300 bekomen en natuurlijk komt ook hun pensioenpremie ten laste
 der gemeentekas.
 Het hoofd in de kom der gemeente staat f100 boven zijn ambtgenooten en haalt dus
 f2250 minstens, met aktebezit f2550. De huurwaarde van de ambtswoningen der hoofden is
 vastgesteld in de kom op f350, Liesel en Neerkant f200, Helenaveen f230. Het geven
 van herh. onderwijs wordt beloond met f1,25 per lesuur
- 560 De **Katholieke School** voegt hieraan toe: *Welke stad, welk groote stad zelfs, kan nu
 nog tegen dit Peeldorp op?*
 Staat Deurne met deze cijfers (den Haag uitgezonderd) niet het hoogste van 't
 heeleland? Amsterdam en Rotterdam, groningen en Utrecht, evengoed als Arnhem en
 Nijmegen doen het minder.
- 565 Bij zulk een bezoldiging kunnen en zullen de onderwijzers zich geven geheel en al,
 met hart en ziel aan hun opvoederstaak. Daar zullen zij in het maatschappelijk leven
 de plaats kunnen innemen, die past aan hun ambt. en zoowel 't een als 't ander zal
 krachtig ten goede inwerken op de resulatten van 't onderwijs.
 Een "vivat" voor de Peelkoningin!
- 570 *Een "vivat" moet ook uitgebracht worden voor de Koningin van de Maas, het Bestuur
 der Rotterdamsche Vereeniging voor Katholiek Onderwijs verblijdde zijn onderwijzers
 met de volgende verrassende circulaire:*
Inventaris, schatting Juni 1922, ingaande 18 Juni 1922
 Polis No 82939 bij N.C.B. brandschade
 575 18 juni 1922
Geschatte waarde	f 6900.- (p. 8)		
5 kasten	f 500-	2 compl. serviezen	f 250-
7 tafels	f 150-	glaswerk	f 75-
25 stoelen	f 200-	gordijnen	f 200-
580 6 tuinstoelen	f 50-	tafellaken, handd., serv.	f100-
3 weenerstoelen	f 50-	tapijten, matten, loopers	f200-
1 canapé + 2 feaut.	f 200-	trapnaaimachine	f 100-
1 divan	f 25-	waschmachine	f 50-
1 fornuis	f 50-	waschgerief en manden	f 25-
585 2 kachels	f 200-	lavabo's + waschgerief	f 200-
2 pendules	f 25-	schrijfbureau	f 150-
1 reguleur	f 25-	5 kleine tafels	f 75-
1 wekker	f 10-	3 nachtkastjes	f 25-
3 horloges	f 50-	paraplu's en stokken	f 25-
590 goud en zilver	f 100-	strijkgerief	f 10-
schilderijen	f 50-	2 hanglampen	f 50-
5 spiegels	f 75-	kleine lampen, lantaarn	f 40-
beelden en stolpen	f 40-	rookgerief en sigaren	f 25-
boekenrek + boeken	f 250-	provisie	f 100-
595 muziekrek	f 50-	port-manteau	f 20-
1 manskleeren	f 400-	dranken	f 20-
1 vrouwenkl.	f 400-	kruiwagen	f 15-
1 kinderkleeren	f 100-	(kippen 1 Oct 1928 weggedaan)	f70-
2 veerenbedden + toebeh.	f 500-	landbouwgerief	f 30-

Naspeuringen van Paul Theelen Bewoners Helenaveen -T-

600	3 kapokbedden	f 300-	brandstof + aan mijten	f 60-
	3 houten led. + staalen matr.	f300-	-----	
	1 ijzeren bed met matr.	f 50-		f6900-
	1 wieg met toebeh.	f 50-	Polis No 82939	
	2 fietsen	f 150-	De Onderl. Brandass. v.d. N.C.B.	
605	1 piano	f 400-	verzekert tegen brandschade	
	potten en pannen+porsel.	f200-	voor <u>5 jaren.</u>	
	koffers en kisten	f 50-	aanvang nemende 18 Juni 1922.	

	Premie	f3,57
610	Poliskosten	f1,50
	Zegelkosten	f1,25

13 augustus 1923 Raadsvergadering te Deurne, op Vrijdag 10 Augustus [1923] des n.m.
3 uur

615 e. Verzoek van het hoofd der school te Helenaveen om vermindering huishuur. (Voorstel van Burgemeester en Wethouders om afwijzend te beschikken, omdat de woning in vergelijking met andere huurhuizen niet te duur is. (f350.)
De *Voorzitter* zegt dat de huur te Liessel f300 bedraagt en in Neerkant f250, en dat die bepaald worden naar het salaris, het geen echter door een L.O. wetswijziging niet

620 meer zoo is als vroeger.
Goossens. Het is een mooi huis met tuin. Hier betaalt men voor een klein huisje net zooveel. Elke vergadering gaat het bijna over huizen en ieder jaar zijn er reparaties aan, daarom zou ik ze verkopen, iemand zei al afbreken. Ik zou de huur in geen geval verminderen.

625 *Voorzitter*. Afbreken der huizen gaat niet en verkopen evenmin.
Wordt besloten de huur te handhaven.

28 augustus 1923 bijdrage feest op 14 en 15 september f5.- [Door meester Theelen en echtgenote voor de jubileumfeesten]

630

Gevonden gegevens uit het kasboek van Leo Theelen betreffende het faillissement van de Hanzebank te 's-Hertogenbosch

- 635 5 december 1923 reis naar 's Hertogenbosch: Deze reis heeft praktisch zeker te maken met het faillissement van de Hanzebank 's Hertogenbosch, waarbij het gezin een renteboekje en rekening courant aanhielden, ten bedrage van f1868,17 (p. 44). Leo Theelen gaat naar de bijeenkomst, eet daar en neemt een flesje eau de cologne mee voor zijn vrouw Cecilia Mertens. Er staat verder iets onbegrijpelijks onder, wat het betekent moet nog uitgezocht worden.
- 640 Dec. 5 Reis 's Bosch f4, diner + heel + bel enz 4711 5/12 f25- (p. 23)
- 21 Dec. (1925) Een nabetaling van de failliete Hanzebank, 25 % f467,04 (p. 52).
- 645 Enkele weken (12 jan 1926) later weer eenzelfde betaling, maar of dit een fout is?
- 12/1 (1926) Een nabetaling van de failliete Hanzebank, 25 % f467.04 (p. 52) via Helm. Bank & AKartner
- 650 12 Apr (1928) Een nabetaling van de failliete Hanzebank, 15% f280.23 (p. 92)
- 15/3 (1932) Een nabetaling van de failliete Hanzebank, 7½ % f140,11 (p. 172)
- vanaf 11-12-'33 Een nabetaling van de failliete Hanzebank, 2½ % f46,65 (p. 184)
- 655 16/10 '36 Een nabetaling van de failliete Hanzebank, 1,45 % f27,09 (p. 216)
- 6 december 1923 **Het faillissement van de Hanzebank te 's-Hertogenbosch** uit de Meijerijische Courant van donderdag 6 december 1923

660

UIT STAD EN PROVINCIE

De Hanzebank wordt morgen failliet verklaard.
Wij publiceeren heden uitvoerig het zeer merkwaardige rapport der deskundigen i.z. de surséance der Hanzebank.

665

De schuldvergelijkingen bij de Hanzebank voor de Arnhemsche Rechtbank.

Rapport Deskundigen Hanzebank Den Bosch

Rechtsgeldigheid cessies aan de Boerenleenbank ad 9½ miljoen in twijfel getrokken; f900.000 komen eventueel voor compensatie in aanmerking.

670

De Directeur heeft een contract, waarbij hem bij faillissement 10 jaar salaris in eens moet worden uitbetaald d.i. 1½ ton!

De **hoofdoorzaak** der catastrofhe is het **beheerbeleid**, de tweede oorzaak pas de crisis. Er werd nog **dividend uitgekeerd, toen het kapitaal reeds verloren was.**

Een bankbediende speculeerde met bankgeld en **verloor 3½ ton!**

675

Verzwijging accountants-rapport, knoeierijen met speculaties.

In aansluiting op ons uittreksel uit het rapport der deskundigen t.z. de surséance der Hanzebank, dat we gisteren reeds publiceerden, laten we wegens de grote belangstelling voor deze zaak in onzen lezerskring, het rapport hier grootendeels volgen.

680

Standpunt deskundigen t.o. van bepaalde gevallen.

Met betrekking tot eenige aangetroffen cessies van vorderingen der Hanzebank aan de Coöperatieve Centrale Boerenleenbank te Eindhoven, tot een totaalbedrag van ca f9.500.000, is door deskundigen besloten om, niettegenstaande er naar hunne overtuiging gegronde aanleiding bestaat daarvan de regelmatigheid en rechtsgeldigheid te bestrijden, deze ten aanzien van hun arbeid als vast staande aan te nemen, zoolang geen uitspraak in rechte is verkregen, waarbij deze cessies nietig worden verklaard. Voorzoover na 16 Juni 1923 door derden cessies hebben plaats gehad (pl.m. f900.000 die kunnen leiden tot compensatie van vorderingen op debiteuren met schulden aan crediteuren, hebben deskundigen, na overleg met de bewindvoerders, gemeend deze cessies buiten beschouwing te kunnen laten).

685

Ten aanzien van de fondsen in de safe aanwezig of onder berusting van derden en niet dienende tot zekerheid van door de Bank geleende gelden, hebben deskundigen zich bij het verzamelen van de bouwstoffen voor het nog uit te brengen tweede deel van het rapport op het standpunt gesteld, dat deze fondsen, voorzoover de betrokken rekening zulks toeliet, dan wel na aanzuivering van het debetsaldo aan de eigenaars dienen te worden teruggegeven. Hetzelfde is bepaald ten aanzien van aanwezig bevonden incasso's, coupons en verdere waarden, voorzoover het eigendomsrecht van de betrokken rekeningshouders zoude kunnen worden vastgesteld.

700

Door deskundigen is wel rekening gehouden met de verplichtingen voor de Hanzebank voortvloeiende uit een d.d. 24 Mei 1921 met de directeur M. Verberk gesloten contract.

705

Bedoeld contract regelt onder meer het pensioen van genoemden directeur of zijne rechtverkrijgenden ingeval van ontslag of overlijden en zulks op zoodanige wijze, dat deze directeur door een eventueel uit te spreken faillissement een aanzienlijke vordering uit hoofde van salaris op de Bank zal kunnen doen gelden.

710

Geen rekening werd gehouden met een van de rechtskundige adviseurs de Hanzebank geheel of gedeeltelijk terug te vorderen voorschot ad f40.000 door deze adviseurs op 20 Juni 1923 in verband met de door hem behandelde aanvraag tot verlenging van voorloopige surséance van betaling opgenomen.

Verificatie staat baten en schulden.

715

De deskundigen wenschen dan ook ten opzichte van de door de Hanzebank bij de rechtbank ingediende staat van baten en schulden volstaan met te vermelden, dat deze ten deele onjuist of onvolledig is opgemaakt.

Zij zijn gereed gekomen met hunne beoordeling der op de onderscheidene activa der Hanzebank te lijden verliezen of te verrichten afschrijvingen.

720

Van deze verliezen en afschrijvingen kan het volgende overzicht worden samengesteld:

Verliezen en geschatte verliezen op debiteuren	f	14.017.000.-
Verliezen op effecten	-	129.000.-
Verlies op deelname Intern. Transito Handel Mij e.a.	-	1.040.000.-
Afschrijvingen gebouwen	-	390.000.-
Idem, safe-inrichtingen, meubilair en inventarissen	-	170.000.-

725

Id. kantoorbenodigdheden	-	20.000.-
	f	15.796.000.-
Dit verlies kan voor het navolgende bedrag worden gedekt met behulp van:		
Gewoon aandeelenkapitaal	f	3.864.150.-
730 Pref. aandeelenkapitaal	-	381.500.-
Reservefonds	-	48.485.68
Pensioenfonds	-	108.909.09
Dividendreserve	-	24.963.37
Extra Reservefonds	-	420.000.-
735 Onverdeelde winst 1921	-	30309.96
verjaarde dividenden	-	755.23
Winstsaldo vóór afschrijving van 1 Jan. 1922 tot en met 10 Juli 1923		
	-	110.432.33
	f	4.962.235.61

740 In afwijking van den door de Hanzebank overlegde staat, blijktens welke een overschot boven de schulden was te constateeren van f5.482.633 vinden de deskundigen met wegcijfering van het geheele gewone en preferente aandeelkapitaal, reserves, pensioenfonds en winstsaldi, als uitkomst een deficit ten bedrage van f10.834.364.39.

745 **De oorzaken der verliezen.**

De oorzaken der geleden verliezen zijn naar het oordeel van deskundigen in de eerste plaats en in sterke mate te wijten aan het beheersbeleid en eerst in de tweede plaats aan den algemeen geldenden crisis.

750 A. Fouten in het beheers-beleid.

1. Onjuiste politiek ten aanzien van de balansen per 31 December 1920 en 1921, voorzoover als gevolg daarvan fictieve winsten zijn uitgekeerd.

2. Onoordeelkundige credietverleening.

755 3. Verliezen uit speculatie in fondsen en vreemde valuta, en een ander in strijd met het bepaalde in art.1 der statuten.

4. Verlies op eene participatie in de omstreeks Januari 1920 opgerichte Handelsonderneming Internationale Handel Maatschappij, welke onderneming zich bezig hield met den import van goederen uit Duitschland.

B. Conjunctuurverliezen

760 C. Verlies bij eventuele realisatie van bedrijfsactiva der Hanzebank als gebouwen, terreinen, safe-inrichtingen, meubilair en kantoorinventarissen.

D. Af te schrijven op gebouwen en terreinen

E. Idem op safe-inrichtingen, meubilair, kantoorinventarissen.

765 **A. 1. Onjuiste politiek der balansen**

In het begin van 1921 was het den ingewijden duidelijk dat reeds zoodanige verliezen waren te duchten dat een belangrijk deel van het aandeelenkapitaal als verloren was te beschouwen. Blijkens de notulen werd het toen in eene vergadering van het bestuur onverantwoordelijk genoemd tot verdere uitkeering dan de reeds als 770 interim-dividend gedeclareerde 3 % over te gaan.

Desondanks besloot het bestuur vermeld 6 % dividend uit te keeren en werd slechts een bedrag van f150.00(0) wegens noodzakelijke afschrijving en reserveering terzijde gesteld.

775 Het jaarverslag van het bestuur over het jaar 1921 is gedateerd 3 Juli 1922. In de vergadering van 28 Juni 1922 wijst, blijkens de notulen, de accountant der Hanzebank erop, dat het kapitaal als verloren moet worden beschouwd en dat de balans misleidend is omdat van de geleden verliezen niet voldoende blijkt. Na vertrek van den accountant besluit het bestuur toch tot het uitkeeren van een slotdividend ad 2 %.

780 Bij de winstverdeling over 1921 is "wegens noodzakelijke afschrijving en reserveering" een bedrag van f140.000 terzijde gesteld.

Het is den deskundigen gebleken, dat, nog afgezien van de geheele onvoldoende afschrijving in bovengenoemde winstcijfers begrepen zijn "koerswinsten", welke slechts konden worden becijferd door sommige actiefposten hoger te waarderen dan toelaatbaar moet worden geacht.

785 Bovenstaande verklaring van den accountant, waarbij deze er op wijst, dat het kapitaal verloren is en de balans misleidend moet worden genoemd, sluit niet aan bij de in het gepubliceerde jaarverslag over 1921 voorkomende accountantsverklaring.

Zooals uit de verklaring blijkt wordt met geen enkel woord noch van het verloren zijn van het kapitaal, noch van de misleidende balans melding gemaakt.

790 In het niet voor het publicatie bestemde rapport van den accountant d.d. 13 Mei 1922, dus vóór publicatie van de balans per 31 December 1921, komt deze tot de

volgende conclusies:

"Het is voor ons niet aangenaam aan het voorafgaande eenige conclusies te moeten verbinden, welke niet gunstig zijn wat betreft het verlenen en controleeren der credieten.

Er is geen rekening gehouden, althans niet voldoende, met onze waarschuwingen en adviezen.

We hebben de aandacht er op gevestigd, dat in de jaren, toen het geld naar de bank stroomde, niet voldoende aandacht werd geschonken aan de liquiditeits-positie uwer instelling.

Nu juist twee jaar geleden hebben wij in het toen uitgebrachte crediet-rapport de credietverleening en de controle op de credieten streng becritiseerd.

Zeer groote verliezen zijn momenteel reeds geleden en andere zullen ongetwijfeld volgen.

In dit verband denken wij aan het interim-dividend, hetwelk reeds uitgekeerd is en achten wij de vraag gewettigd, of tot uitkeering mocht worden overgegaan.

Hoe het zij, wij meenen het vaststellen van een slot-dividend te moeten ontraden.

Ten einde nog zooveel mogelijk te redden, wat er te redden valt, adviseeren wij u de gevaarlijke credieten - alle zonder uitzondering - onmiddellijk onder serieuze accountantscontrole te stellen, en de accountants op te dragen niet alleen een financieele maar ook een bedrijfseconomische controle uit te oefenen. En wil deze controle de gewenschte resultaten voor u opleveren, dan moet de accountant de lasthebber uwer bank en niet van uw cliënt zijn."

"Waar dit rapport alleen beoogt te zijn een verslag over den toestand der voornaamste credieten, zullen wij het vraagstuk, hoe moet uwe instelling zelf gesauveerd worden, niet onder de oogen zien. Alleen mogen wij wel ons diep leedwezen uitspreken over het feit, dat een instelling, die zoo zegenrijk kon worden, zich momenteel op den rand van den afgrond bevindt".

"Wij erkennen dat de economisch toestanden, welke zich in de laatste jaren hebben doen kennen, zeer belangrijk tot de schaden en verdere risico's uwer instelling hebben bijgedragen. Echter wij hebben gewaarschuwd toen wij tot de overtuiging kwamen, dat uwe bank zich op een hellend vlak bevond. Wij zijn bereid krachtadig mede te werken uwe instelling te helpen redden, mits wij zekerheden krijgen dat onze adviezen worden opgevolgd["].

Uit de hiervoor besproken gegevens moet de gevolgtrekking worden gemaakt, dat èn de directie èn het bestuur en de Raad van Toezicht bij de vaststelling der balans per 31 December 1921 van den slechten stand der zaken kennis moeten hebben gedragen.

A. 2. Onoordeelkundige Credietverleening

Art. 1 van de Statuten der Hanzebank bepaalt, dat de Vereeniging zich ten doel stelt hulp en bijstand in geld- en bankzaken te verlenen aan den Middenstand.

In verband met het beperkte doel is blijkbaar het aandeelenkapitaal der Bank betrekkelijk klein gehouden en bedroeg dit einde 1821 slechts ruim f4.000.000. De omstandigheid, dat op dien datum naast talrijke kleinere credieten 74 posten liepen tot een bedrag van tezamen ruim f18.000.000 zijnde gemiddeld ruim f250.000 per post toont naar het oordeel der deskundigen ten duidelijkste aan, dat de Hanzebank verre haar terrein overschreden had en dat de wijze waarop crediet werd verstrekt in geen deele overeenkwam met de positie der Bank.

Het spreekt vanzelf, dat het grootste gedeelte van bovengenoemde credieten werden gefinancierd uit spaar- en depositogelden.

In tal van gevallen is hun gebleken dat credieten werden toegestaan, welke, nog in het midden latend de gegoedheid der betrokken debiteuren gezien zoowel een omzet op de rekening als de dekking, niet hadden mogen worden verleend. De grote crediteuren hebben in de eerste plaats bijgedragen tot de geleden verliezen.

A. 3. Verliezen uit speculaties

De deskundigen hebben bij het onderzoek der effectenposities verschillende posten aangetroffen welke voor rekening der Hanzebank loopen en waarop verlies is geleden. Hierbij valt onderscheid te maken tusschen:

a. Beleggingsfondsen, telken jare in de balans geboekt onder het hoofd effecten

b. Deelnemingen in andere ondernemingen en verdere fondsposities, loopend voor erkenning en risico der Hanzebank of een harer bedienden.

Bij een beschouwing der geleden verliezen kan de eerstvermelde groep gevoeglijk onbesproken worden gelaten. Volstaan kan worden met de mededeeling dat hierop per 10 Juli 1923 circa f45.000 moet worden afgeschreven.

Wat echter de speculaties van de Bank en een harer bedienden betreft moet gememoreerd worden, dat hierin belangrijk grooter verliezen schuilen, immers een

becijfering daarvan toont aan, dat per 10 Juli 1923 de navolgende bedragen als verlies moeten worden aangenomen:

860	a. Speculaties van de Bank zelf c.a.	f 84.000
	b. Speculaties door een bediende der Hanzebank op naam van en met gelden der Bank verricht c.a.	<u>f 264.500</u>
		f 348.500

865 Ten opzichte van den laatstbedoelden post is aan deskundigen gebleken, dat het bestuur van het bestaan daarvan eerst kennis kreeg toen de betrokken bediende reeds een bedrag van f9.000.000 aan transacties op naam van de Hanzebank, doch volgens zijn later afgelegde schriftelijke verklaring, voor zijn rekening had gedaan.

870 Op 31 December 1920 was als gevolg van bedoelde transacties een verlies van ca f77.000 geleden, welk nadeel geheel ten laste van bedoelden bediende werd gebracht. Met het doel deze fondspositie niet in de te publiceeren Balans tot uitdrukking te doen komen werd een gefingeerde verkoop op het einde van 1920 met daarop volgende terugkoop tot hetzelfde bedrag in het begin van Januari 1921 tot stand gebracht. Op geheel analoge wijze werden tegelijkertijd behandeld f76.000 aandelen Furness-Stokvis en f1000 aandelen Billiton, welke wel als eigen fondsen waren aan te merken.

875 Een Amsterdamsche relatie verleende bij deze transactie hare medewerking.

Nadat zodoende in het begin van 1921 de fondspositie van bovenbedoelden bediende weer was hersteld en in Juni 1921 de directie der Hanzebank in een vergadering met den Raad van Toezicht constateerde dat het verlies op dezen post tot circa f226.000 was gestegen, werd op voorstel der directie, daarbij gesteund door de 880 rechtskundigen adviseur der Hanzebank besloten, nog voor f45.000 aandelen Koninklijke Olie voor rekening der Bank bij te koopen. Men meende dat met den aankoop van deze fondsen het statutair verbod van speculeeren niet werd overtreden aangezien, naar de notulen zeggen, "door de innerlijke positie der maatschappij aankoop van aandelen Koninklijke Olie dan ook geen speculatief karakter droeg". De rechtskundige 885 adviseur der Hanzebank deelde eveneens blijkens de notulen van bedoelde vergadering mede, "dat dit fonds in den eersten tijd aanzienlijk zal en moet rijzen."

890 Wat de speculaties in vreemde valuta betreft volstaan deskundigen met op te merken, dat aan het bezit van dergelijke valuta, wegens den omvang, naar hun oordeel een speculatief karakter (kleeft, dat) springt onder meer scherp in het oog bij een einde 1919 voor eigen rekening loopende post Marken ten bedrage van ruim 8.000.000 R.M. toendertijd nog te boek staande voor f0.10 en hooger.

A. 4. Verlies op participatie in de Internationale Transito-Handel Mij

895 Hierboven werd reeds gememoreerd, dat de Hanzebank omstreeks ultimo 1919 onder meer een positie in Marken had loopen tot een bedrag van ruim R.M. 8.000.000 te boek staande tegen f0.10 en hooger. De Markenkoers noteerde op dat tijdstip circa 5.42 zoodat op den onderhavigen post een belangrijk koersverlies viel te constateeren. Teneinde dit verlies te beperken of zoo mogelijk zelfs in te verdienen werd op voorstel van een der directeuren besloten tot aankoop van diverse handelsgoederen in 900 Duitschland met het doel deze hetzij in Holland hetzij in andere landen met winsten te verkoopen. Aan dit voornemen werd uitvoering gegeven door oprichting van een syndicaat, waaraan buiten de Hanzebank nog andere deelnamen. Het totaal bedrag der deelnamen stelde zich tenslotte op ruim Rm 9.000.000. De waarde van de deelname der Hanzebank werd door de directie bepaald door de Mark om te rekenen tegen f0.15. De 905 hierdoor geboekte fictieve koerswinst heeft dientengevolge de verlies- en winstrekening over 1919 met f150.000 geflatteerd.

De onderneming in kwestie bleek niet aan het beoogde doel te beantwoorden. Er werden dan ook onderhandelingen aangeknoopt teneinde te geraken tot verkoop van het 910 bedrijf. Hangende deze onderhandelingen meende de directie naar zij tegenover deskundigen verklaarde, het in het belang der Hanzebank te achten, indien werd overgegaan tot overname door de Bank van de deelnemingen der verdere participanten in de Internationale Transito Handel Mij. In hoeverre het op dat tijdstip inderdaad te billijken viel tot overname der verdere participaties te besluiten, kunnen deskundigen thans niet beoordelen. Het is echter opgevallen, dat de directeuren en de 915 accountant der Hanzebank, voor zoover deze voorkwamen op de lijst der participanten, van de door de Bank aangeboden gelegenheid tot overname hunner participaties, hebben gebruik gemaakt. Uit de boeken en bescheiden is deskundig[en] verder gebleken, dat de als resultaat der onderhandelingen gevolgde transactie, met de N.V. voorheen Blass en Groenewegen, te Utrecht gesloten tot groote teleurstelling heeft aanleiding gegeven, 920 zulks in hoofdzaak tengevolge van de niet te voorziene omstandigheid dat dezer Vennootschap kwam te faillieren. Hierdoor moest op vordering van de Hanzebank uit hoofde van haar aandelenbezit in een voorschot in rekening-courant aan die Vennootschap een verlies worden genomen, door deskundigen becijferd op f1.010.000.

925 **B. Conjunctuurverliezen**

De geleden verliezen zijn uitsluitend toe te schrijven aan falen in het beheer doch houden, afgezien van onvoorziene omstandigheden, zonder twijfel eveneens verband met de algemeene ontwrichting van den handel en de industrie in ons land gedurende de laatste jaren. Het is deskundigen naar vanzelf spreekt niet mogelijk den invloed van de crisis op de grootheid der geleden verliezen onder cijfesr [cijfers] te brengen.

C. Verlies bij eventueele realisatie van bedrijfsactiva

935 Uit de op verzoek van deskundigen door taxateurs verrichte taxaties valt op te maken, dat ingeval van taxatie der verschillende bezittingen der Hanzebank als Gebouwen, Terreinen, Safe-inrichtingen, Meubilair en Inventarissen met de navolgende bijzondere verliezen zal zijn rekening te houden.

Gebouwen en Terreinen	f 390.000
Safe-inrichtingen, Meubilair en Inventarissen	f 170.000
Kantoorbenodigdheden	<u>f 20.000</u>
Tezamen	f 580.000

940 Voor zoover eigendommen der Hanzebank tot op heden werden verkocht is in bovenbedoelde becijfering van de liquidatiewaarde dezer activa de opbrengstprijis en niet de taxatiewaarde als basis genomen.

945 **Vooruitzichten van den Boedel**

Een aan de hand van het reeds gereed zijnde, op stellingen gemaakte voorloopige becijfering heeft aangetoond, dat het bedrijf in zijn tegenwoordige vorm niet winstgevend is.

950 In verband met het becijferde deficit bestaat dan ook maar de overtuiging van deskundigen geen vooruitzicht, dat na verleend maximaal herstel volledige betaling aan crediteuren zal kunnen volgen.

Salarisregeling van den Directeur

955 Aan het merkwaardige rapport van de deskundigen (het betreft nog slechts het thans verschenen eerste gedeelte ervan) waaruit hierboven de voornaamste bijzonderheden zijn weergegeven is toegevoegd een copie van een van onder dagteekening van 24 Mei 1921 opgestelde regeling van het salaris, het pensioen en het weduwen- en wezenpensioen voor den directeur. Er blijkt o.a. uit, dat de tegenwoordige functionaris enen salaris had van f15.000, buiten het winstaandeel en voorts recht op een pensioen van f400 voor elk jaar met een maximum van f10.000 welk jaarlijksch bedrag echter ook uitgekeerd wordt bij buiten diensttreding door ongeschiktheid. Verder bevat deze royale regeling de bepaling, dat het jaarlijksche pensioen der weduwe f3333 zou bedragen, benevens f600 voor elk der kinderen.

965 Bij liquidatie of faillissement heeft de directeur, wegens bedoelde regeling recht op loon in eens tot het tienvoudige van de jaarlijkse uitkeering.

SCHULDVERGELIJKINGEN BIJ DE HANZEBANK.

970 Naar wij vernemen zal Donderdag 13 Dec. voor de Arnheemsche Rechtbank een kwestie van schuldvergelijking worden behandeld, zooals deze tusschen crediteuren en debiteuren der oude Hanzebank in den laatsten tijd veelvuldig is voorgekomen.

Twee debiteuren die in Augustus j.l. hun schuld hadden vereffend met de vordering van een krediteur ten bedrage van rond f8000 zijn op 13 Dec. gedagvaard voor de Arr. Rechtbank te Arnhem.

975 Dat is, voorzoover wij weten, meldt de "Gelderlander" het eerste geval, dat voorkomt.

[PS Hierna en hiervoor zijn nog in alle kranten talloze artikelen verschenen over de ondergang van de Hanzebank. Enkele hiervan worden hieronder genoemd uit de Meierijsche Courant:

980 Op 12 december 1923 een vervolg op het bovenstaande.

Op 8 januari 1924 wordt de burgemeester van Deurne J.C. van Beek opgevoerd als secretaris van de Raad van Toezicht van de Hanzebank. Hij zou zich verzet hebben tegen het toekennen van 10 jaarsalarissen aan de directeur bij een faillissement.

985 Op 27 maart 1924 staat in de krant "Een daad van den directeur". De directeur van de Hanzebank doet daarbij afstand van zijn wettelijk recht, nl. 10 jaarsalarissen bij faillissement.

Op 17 juli 1924 vinden we onder de titel "Faillissement Credietvereniging "De Hanzebank"" de mededeling dat personen die spaarbankboekjes bezitten die op zondag

990 20 juli, maandag 21 juli en dinsdag 22 juli die in de R.K. Volksbond te Eindhoven kunnen ruilen tegen een vordering.]

EERSTE NOORD-BRABANTSCH E IMKERSDAG.

995 9 april 1925 Meijerijsche Courant: Artikel over de eerste imkerdag in Boxtel. Op 27 april ontvangt hij f26.- voor de reiskosten naar Boxtel. Het artikel volgt hieronder: De Bijenhoudersbond van den "Noord-Brabantschen Christelijken Boerenbond" houdt op 15 April 1925 zijn eersten imkersdag te Boxtel n.m. 1 uur in de zaal van Hotel "Riche" te Boxtel.

1000 Het doel hiervan is vermeerdering van kennis door het bespreken van belangrijke vraagstukken van veel belang voor de bijenhouderij, het opwekken van meerdere ambitie voor het zoo schoone en nuttige imkersvak.

Allerwege ondervindt het initiatief, genomen door het Bestuur, groote sympathie, tal van vereenigingen komen met flinke groepen. Ook belangstellenden zullen zeer welkom zijn. Zoo zal en moet de Imkersdag slagen. Trouwens het goed voorziene programma belooft veel.

1005 De volgende inleidingen zullen gehouden worden:

In welke richting moeten bijenteelt en bond zich bewegen? Inleider de heer J.M. Lauwers te Esbeek;

1010 Is het mogelijk maatregelen te beramen, tengevolge waarvan de imkers in het najaar tijdig te weten te kunnen komen, hoeveel de gewone honing waard is? Inleider de heer A.J.S. Derks, te Gemert;

Hoe kan het leveren van honing door de imkers aan de zeemerij bevorderd worden? Inleider de heer J. v.d. Sande te Berlicum;

Boekhouden bij de Bijenteelt. Inleider de heer S.W. van Ra te Bavel;

1015 Bijenteelt Statistiek. Inleider de heer G. van Ravels te Teteringen;

Mijn eerste cursus en welke vragen men mij stelde. Inleider de heer F.J. van Pinxteren te Nuland;

Bijen en fruit. Inleider de heer A.H. Schreurs te Oirschot.

1020 Mijn eerste cursus. Inleider de heer Augs. van Gijsel te Someren;

Uitkomsten van een jaar kastimkeren in een streek met goede dracht. Inleider de heer W.P.M. v.d. Horst te Roosendaal.

Verder staan nog de volgende demonstraties op het programma: Het vervaardigen van strookasten, door de heeren J. Houben te Meijl en L.H.H. Theelen te Helenaveen.

Demonstratie van den Stoom wassmelter van Mathfessel, door den heer W. Middel te Amsterdam.

1025 [In het kasboek staat dat op 21 september 1923 hij een "opzetter bijenvolk van 21 kg" koopt voor f5.- bij Houben te Meijel. Blijkbaar hebben ze elkaar daar leren kennen. (p. 29) Daarna komen we de naam Houben niet meer tegen in het kasboek.]

Voetbalvereniging

uit het kasboek van Leo Theelen:

1030 31 augustus 1930 voetballers steun klein-voetballers f 1.-+f 1.- -2,00

31 december 1935 voetballers -10,00

8 september 1929 voetballers? H.V.V. -2,50

1035 27 september 1935 Meester Theelen was het hoofd van de openbare lagere school in Helenaveen. In die tijd, de jaren '30, betekende dat meteen zo'n beetje burgemeester van het dorp, een stuwer die vele dorpelijke activiteiten droeg. Er bestonden al eerder "wilde" voetbalclubs. Zo had "boven" een eigen club met de naam H.S.V. en een eigen terrein in Mariaveen. In zijn hart was meester Theelen echter geen voetballer; hij wist weinig van de voetbalsport af. Een van de redenen die meester Theelen er toe bracht om de Helenaveense Voetbalvereniging (H.V.V.) op te richten is ongetwijfeld, dat hij een zekere verveling constateerde bij de jeugd. Hij nam drie adviseurs in de arm: H. van Esseveldt, Fr. Stommels en Marinus van Oers. Deze drie heren waren wel kundig genoeg wat het voetballen betrof en meester Theelen nam zelf het organisatorische gedeelte voor zijn rekening. Er moest grond pachtvrij gemaakt worden van landbouwer Gerrit Brouwer (sr.) bij Maatschappij Helenaveen. Voor het voetbalklaar maken van het terrein, wat gelegen was achter de toenmalige openbare lagere school, was veel geld nodig. Het Koning Willem III Fonds werd door meester Theelen aangeschreven en er werd f500,- subsidie verkregen. Het eerste bestuur na de officiële oprichting op 27 september 1935 zag er als volgt uit:

1050 L. Theelen - voorzitter

Aug. van Teeffelen - secretaris

C. van der Werf - penningmeester

R. Vermeulen - commissaris

Th. Maessen (G.zn.) - commissaris

- 1055 Vanaf de oprichting in 1935 tot aan de algemene jaarlijkse ledenvergadering in 1940, heeft de oprichter en voorzitter, de heer L. Theelen, erg veel werk verzet. Zijn beoogde doel, de jeugd van de straat halen en proberen onder te brengen in een gezonde vereniging, in dit geval een voetbalvereniging, was bereikt. Hij bedankte als bestuurslid (voorzitter) en met een gerust hart vertrouwde meester Theelen deze
- 1060 functie toe aan een andere, energieke medewerker. Zijn taak was volbracht.
Vergadering plaatselijk comité voor huwelijksgeschenken
 25 november 1936
 Prinses Juliana op 25 nov '36
- 1065 Welkom dank voor groote opkomst
 doel bekend verloven Julia Lippe Biesterfeld
 Verheugenis heele land door spontaan Nederl Gewesten
 hoop versteviging Oranje...
 den aanleg den ? hulde 100 jarigen zoo wij
- 1070 Brabanders gelukkig aanstaande is.
 toegelicht: verschillende provincies
 Sasse van IJsselt geroepen altijd aanhoudelijk geweest
 ? vers? versnippering van krachten
 een nationaal cadeau: 7 januari huwelijk -
- 1075 Dr Wiegersma
 uitgelegd raadsleden voorzitters ? van den ingezetenen
 Pastoor Domine's enkele notabelen o i in dammen
 terug kwamen vrijkopen niemand vergeten bij voor
 baat excuus laat ?heid. 1e plaats in >
- 1080 making ver? v/dr Velden graag ge? hoog.
 jaren in eere
 Collecte splitsen parochies
 aangewezen pastoors en dominé's eereleden
 collecten kan worden gehouden
- 1085 volstaan de inleiding
 verzameling van gelden
 patronage van comité voor elk kind een kwartje
 voor kinderen een kinderfeest. Begroting bestemd
 voor de kinderen. Tractatie belasten ? 19 feb 1889
- 1090 legpenning ? ?en en chocolade
 ?der gedacht indeeling comité's.
 Cleutjens bedoeling verstrekt over de gemeente kinderen
 met Asten
 uitgemaakt secrets penningmeester
- 1095 Joosten en Cleutjens sub comité voor
 ?
 Fransen Vlierden en Jacobs Vlierden sub comité.
 ?ansen vraagt wel nationaal is
 voorzitter Coolen omvatten eenige politieke groepen
- 1100 inge? aijandig gesteld kan da

 voor 15 dec bijeenkomen
 nation comité en als zoodanig ? om ?
 Fransen zeer jammer vind een nationale ?
- 1105 niet ?
 voorzitter zal niet gepubliceerd
 Coolen niet zal ?
 Te Strake een van ? in een van zaken
 Fransen even willen memoreeren ? hiervan ?
- 1110 te brengen
 Voorzitter een bijzondere en elk ? ??
 Rademakers op welke wijze
 voorzitter met bril af
 Rademakers open harten
- 1115 voorzitter schoolgelden
 Vermeulen geschoten beurzen
Inkwartiering van officieren en onderofficieren ten huize Theelen
 Tussen Grave, Mill en voorbij Helenaveen langs de Zuidwillemsvaart is eind jaren 30
 de Peel-Raamstelling gebouwd. Dit moest de eerste verdedigingslijn zijn bij een
 eventuele aanval vanuit Duitsland. De versterkingen bestonden uit een aantal
- 1120

gestandaardiseerde bunkertypes, met soms sprekende namen als Stekelvarken, Flankerende Betonkazemat en Gietstalen kazemat.

1125 In het midden van 1939 werd het Nederlandse leger gemobiliseerd, en ook de Peel-Raamstelling werd bemand. Het schoolhuis van Leo Theelen kreeg een aantal gemobiliseerde militairen in huis.

Omdat ik alleen bedragen ken van de **inkwartiering** voor de linie rond Helenaveen zocht ik naar de manier van betaling. De wetten voor de financiering hiervoor vond ik op Internet genoemd:

1130 *Op 27 juli 1939 was het slechts 3 dagen oude Vijfde Kabinet-Colijn demissionair geworden. Op 10 augustus was het Jhr. Mr D. J. de Geer gelukt een nieuwe regering te vormen, waarvan, voor de eerste keer in de parlementaire geschiedenis, ook sociaal-democraten deel uitmaakten.*

1135 *Dit kabinet stond direct voor de problemen, die verband hielden met de latere Tweede Wereldoorlog. Reeds op 24 augustus 1939 werd de zogenaamde voormobilisatie afgekondigd en op 28 augustus volgde het bevel tot algemene mobilisatie.*

1140 *De mobilisatie van onze strijdkrachten vorderde een buitengewone uitgave van bijna twee miljoen gulden per dag. Deze bedragen werden niet gefinancierd uit de gewone middelen, maar uit een Leningfonds, waarin een bedrag van rond 130 miljoen gulden was gestort, welke som was verkregen door een voorlopige herwaardering van de goudvoorraad der Nederlandsche Bank op de grondslag van een depreciatie van de gulden met 18 %.*

1145 *Op 9 februari 1940 werd een wetsontwerp ingediend tot het instellen van enkele nieuwe heffingen ten bate van het Leningfonds 1940, t.w. 15 opcenten op de successiebelasting, verhoging van de benzinebelasting, een invoerrecht op koffie en 10 opcenten op de suikeraccijns.*

Het ontwerp verscheen als wet van 26 april 1940 in Staatsblad No. 404. Hetgeen verder nodig zou zijn voor de financiering der noodzakelijke militaire maatregelen zou door leningen moeten worden verschaft.

1155 Hoewel de mobilisatie op 29 augustus 1939 inging, was de Peel-Raamstelling blijkbaar al half mei 1939 bemand. Bij een dagvergoeding van f1.50 - zoals terloops vermeld - zou één onderofficier dus per maand van 30 dagen f45.- opbrengen. Uit de betaalde bedragen valt op te maken dat er in 1939 tussen de 1 en 4 personen ingekwartierd waren. De maaltijden werden apart vergoed op f353.-.

in 1939:

t/m 31 mei: Inkwartieringsgelden 3 onderofficieren 43xf1.50 = f64.50

t/m 31 juli: f142.50

1160 t/m 31 augustus: f112.50

t/m 30 september: f113.50

t/m 1 november: f160.-

t/m 17 november: f64.-

1165 t/m 1 december: f56.-

t/m 15 december: f56.-

t/m 31 december: f64.-

totaal f833.-

ontvangen kostgelden HH Off. tafel - Fy f353.-

1170 In het dagboek vinden we onder 1940 de bedragen voor inkwartiering van 4 officieren. Tevens de vergoeding van 6 officieren, klaarblijkelijk over 1939. De dagvergoeding voor officieren is f2.40.

1175 Uit de bedragen valt op te maken dat één officier of maximaal twee tegelijkertijd ingekwartierd waren. Er zal ook geen ruimte vrij zijn geweest voor meer dan twee personen per nacht. Ik neem aan dat de gewone soldaat ergens bij de verdedigingslinie sliep en officieren zo nu en dan bij particulieren.

1180 Over mei 1940 zou zo berekend de betaling slechts een-derde van een volledige maand moeten zijn. En dat klopt redelijk. We mogen aannemen dat na de bezetting - de nederlaag - de betaling direct stopte, waarschijnlijk op 11 of 12 mei 1940. Hoe deze bedragen betaald zijn en wanneer precies is niet in het kasboek te vinden.

Waarschijnlijk werden de bedragen door de gemeente Deurne betaald, maar pas nadat de periode verstreken was.

in 1940:

1185 1^e helft januari: Inkwartiering 4 officieren (waarvan terug f0.40 per dag) = f56.-

t/m 4 februari: f28.-

t/m 11 februari: f16.80
t/m 18 februari: f16.80
t/m 23 februari: f12.-
1190 t/m 1/4 maart: f16.80
januari en februari: de Heer, Dammet(?), Gerding, de Zeeuw = f180.-
Inkwartieringsgelden t/m 31 maart 2xf16.80+f38.40 = f72.-
Inkwartieringsgelden maart 4 officieren 4xf38.- = f152.-
Inkwartieringsgelden april 30xf2.40 = f72.-+kostgeld f152.- = f224.-
1195 Inkwartieringsgelden mei 2xf13.-+f12.-+f26.- = f64.-

Op dezelfde bladzijde vinden we dan het volgende staatje, dat betrekking moet hebben op 1939:

kapitein Wagenvoorde
1200 september f15.75 oktober f30.- = f45.75
eerste luitenant de Hullen september f6.75 = f6.75
eerste luitenant Langeveld september f18.- oktober f50.- november f13.- = f81.-
tweede luitenant Ampst september f16.-oktober f37.50 = f53.50
tweede luitenant Smink oktober f25.- = f25.-
1205 **tweede luitenant Wolting november f45.- = f45.-**

Het totaal uitbetaalde bedrag op p. 260 is f1095.50. Met de bedragen van f833.- en f353.- van 1939 bijna het jaarsalaris van de hoofdonderwijzer Leo Theelen. Hij verdiende namelijk in 1940 f2906.- in het onderwijs.

In het Vaderland van 3 juli 1939 wordt gemeld dat een **J. Wagenvoorde** geslaagd is aan de K.M.A. te Breda voor het officiersexamen bij de artillerie (tweede luitenant). En bij de infanterie tweede luitenant **G.J. Smink**.

1215 **In het Vaderland van zaterdag 13 juli 1940 staat een uitgebreid artikel over het eervolle ontslag van officieren en bevordering tot tweede luitenant van cadettenvaandrig van de landmacht. Hierin wordt A. Wolting genoemd. Tevens een R.S.T. Gerding van het derde studiejaar van de K.M.A.**

1220 Op 26 september 1939 worden in het Vaderland de voorwaarden genoemd voor de vordering van schoolgebouwen. Op 2 mei 1941 staat in het Vaderland een bespreking over het wedervaren tussen 9 en 14 mei 1940 bij de verdediging van de Peel-Raamstelling tussen Griendtsveen en Helenaveen door reserve-majoor **A. de Kloet**.

1225 Voor inkwartiering 1944 van **Engelse soldaten** ontvangt L. Theelen f78,80 (circa najaar 1945). Dit blijkt uit één van de vele slipjes en verzamelstaten die te vinden zijn in het RHC Helmond, waar de archieven van de gemeente Deurne zich bevinden. Van één Engelse soldaat weet men zich te herinneren dat die altijd een grote hond bij zich had. De hond hoorde je nooit blaffen of een ander geluid maken, hij sliep samen met zijn baas in een kamer boven in het schoolhuis.

1235 In het archief kunnen we het volgende handgeschreven verslag betreffende de verdediging van de Peel-Raamstelling terugvinden:

1240 *Verslag J.W. de Heer R'dam. 26. 3 1941.*
Reserve kapitein Verslag C.1-III 30 R.I.

o.a.: op Deurne betrekking hebbende

1245 *Ik heb dezer dagen opdracht ontvangen voor het opmaken van een voordracht voor het verlenen van een onderscheiding. Op den eersten oorlogsdag in Helenaveen heeft zich nog zeer moedig gedragen de dspl. A Vennix. Buurtstraat 57 te Tilburg die voor de stelling over de Helenavaart in een soort groot hondenhok lag en van daaruit telefonische berichten*

- 1250 vanuit het voorterrein terwijl de vijand (3 woorden onleesbaar) soms op enkele meters afstand van hem was. Hij meldde o.a. tegen de avond van de 10e mei dat de opmarsch der Duitschers niet over den weg Beringen-Helenaveen, doch over Meyel zou plaats vinden, aangezien die weg door hen ... aan burgers werd gevraagd welk bericht door mij aan den B.C. (batt commandant) werd doorgegeven.
... het terugtrekken der comp. naar de Z Willemsvaart
... hij zich aldaar in den loop van den 11 mei ... bij mij, na geheel alleen zoowel de
- 1255 overtocht over de Willemsvaart als over het Deurnesche kanaal (waarvan de bruggen waren vernield) te hebben volbracht.
- Sectie krijgsgeschiedenis
s Hage
- 1260 Op de website www.geocities.com/Pentagon/Barracks/1247/Asten.htm vinden we de structuur van Vak Asten - Peel Divisie. Daarin wordt o.a. de sterkte van het 30-ste infanterieregiment genoemd.
- 1265 1930? Weledelgeboren Heer,
Van den Heer Thijssen ontving ik bericht dat de cursus voor volwassenen a.s. Donderdag zal beginnen om 7 uur.
De Zeereerw. Heer Pastoor en Eerw. Zusters vonden het goed, dat de lessen in het ? lokaal der Zusterschool worden gegeven. Te maken kosten etc. kwam wel in orde. Ik ben
- 1270 maar zoo vrij geweest te zeggen, dat de Coöp. T.b. zich daarover te gelegener tijd bij hun zou vervoegen.
In een mededeeling a/d kerk gisteren, over den Cursus, verzocht ik de cursisten één gulden lesgeld a.s. Donderdag mee te brengen.
Mogelijk kan de Voorz. v/d Coop. T.b. - óók cursist - dat geld innen. Mijn optreden
- 1275 in deze wordt anders op 't brutale af.
'k Ben vanmiddag even naar Neerkant gefietst, omdat ik wat weinig wist van den vervolg Tuinb.cursus. De heer Linden was ziek en - de heer Gubbel uit Blerick was de winter verhinderd. Nu is afgesproken, dat de heer Lenssen uit Blerick wordt gevraagd, en of die a.s. Vrijdag al kan beginnen. Zóó zich ? voor een week later. De heer
- 1280 Linden hoopte 13 Nov. z'n eerste les te kunnen geven.
Denkt U er ook aan, dat ('n poetsvrouw, kachelaanmaakster, lampenister) wordt aangesteld? Vrouw Jac. Maassen houdt de school schoon en is disponibel naar ik vernam.
Bijgevoegd is 'n bon van gekochte petroleum, omdat ik meende, dat morgen de 1e les
- 1285 zou zijn.
Bij gelegenheid verreken ik dat wel met Mh Maassen.
Hoogachtend,
? vr. dn. LTheelen
- 1290 31 juli 1931 L.S.,
Naar aanleiding van ons gesprek kan ik U mededeelen, dat er voor een tuinbouwwintercursus dit jaar te weinig liefhebbers zijn, zoodat minstens nog wel een jaar zal moeten gewacht worden.
Hoogachtend
- 1295 LHHTheelen
Helenaveen, 31/7 '31
- 1300 1 januari 1940 Omnummering van huisnummers
oud H23 L.H.H. Theelen nieuw H21
- 1305 6 maart 1942 Sluiting tuinbouwcursus - De tuinbouwwintercursus, gegeven door de heeren Theelen en Erkelens, alhier, en de heer Linden te Neerkant, loopt weer ten einde. Op Zaterdag 7 Maart, dus namiddags om 2 uur zal n.l. de eindles van dezen tweejarigen cursus plaats vinden.
- 1310 12 maart 1942 **HELENAVEEN.**
- Zaterdag j.l. vond alhier in de Openbare School de eindles plaats van den 2-jarigen tuinbouwcursus, die werd gegeven door de heeren Theelen, hoofd der School, Erkelens, tuinbouwwakonderwijzer alhier en de heer Linden hoofd der school uit Neerkant.
Aanwezig waren de heeren Maassen namens de Maatschappij Helenaveen, die dezen cursus had georganiseerd en enkele belangstellende tuinders. Het examen der leerlingen, afgenomen door de leeraren van den cursus had een goed verloop, zoodat de heer Linden, hoofd van den cursus, na afloop kon mededeelen, dat aan alle leerlingen een

1315 diploma kon worden uitgereikt. De Rijkstuinbouwconsulent uit had bericht van verandering gezonden. Namens de Maatschappij Helenaveen bracht de heer Maassen dank aan de leeraren en spoorde de cursisten aan om het geleerde zooveel mogelijk thuis op het bedrijf in toepassing te brengen en tevens door te gaan met het opdoen van meerdere vakkennis. De cursist Crommentuyn dankte namens de leerlingen.

De namen der geslaagden zijn:

1320 Jan Bellemakers, Antoon Bakker, Joh. Kooien, Corn. Lenssen en Leo Veldhuizen (allen met zeer veel vrucht) Lamb. Kessels Ant. v. Mullecom, A. Crommentuyn, W. Crommentuyn, Mart. v. Grunsvan, P. Ruttem, Ger. Sonnemans, Jan Daniëls, Harrie Daniëls, Ant. Joosten, Ant. v. Lieshout, Alb. v. Lieshout, Leo Luyten, Cor Luyten, Coen Luyten, H. Toonen en Ant. Vervuurt.

1325 30 juni 1942 Te Eindhoven slaagde voor het diploma Mulo B volgens het nieuwe programma mej. Helena Theelen te Helenaveen. Zij genoot haar opleiding op het Pensionaat "Mariëngaarde" te Aarle-Rixtel (N.B.)

1330 22 juli 1942 Te Aarle-Rixtel (bij Helmond) slaagde voor het diploma machineschrijven mej. Helena Theelen, uit Helenaveen.

Eiervereeniging Helenaveen.

19 februari 1944 Verzamelnr. 8799

19 Feb 1944 500 stuks 32.- K.G.

1335 4/3 1944 500 stuks 31.9 K.G.

18/3 1944 830 stuks 53,- K.G..

15-4-1944 500 stuks 31.2 K.G.

11 mei 1944 500 stuks 30.7 K.G.

27/5 1944 500 stuks 30.7 K.G.

1340 9-6-1944 1000 stuks 63.5 K.G.

24-6-1944 500 stuks 31.5 K.G.

1345 31 december 1945 3. Welke U met naam of bijnaam bekende inwoners Uwer gemeente hebben ter plaatse of elders een vooraanstaande positie ingenomen of een belangrijke rol vervuld in het verzet?

Hoe luidt hun adres?

P. v. Noord arts te Deurne

P. Gitzels Jr te Liessel L203

H. Jansen te Neerkant N61

1350 G.J. Sonnemans te Helenaveen

F. Tj. Groendijk N 6a

W. Buys te Deurne B40

H. v. Zutphen te Deurne B39

J. v.d. Putten te Deurne J217.

1355 W. en G. Ahout te Deurne A.18 (G. Ahout is overleden).

L. Theelen Helenaveen

M. Hendriks Venray J73

1360 10 november 1947 De gemeente Deurne wenscht een stukje grond ter grootte van 20x45 M² langs de schoolwijk te koopen voor de bouw van een huis voor de assistent rijkstuinbouwconsulent Tevens wenscht de gemeente het tuintje van het huis van het hoofd der School te koopen voor het maken van een plein De directeur wil het eerst goed keuren doch het tweede aanhouden tot de Gemeente over de brug is met het overnemen der wegen en bruggen.

1365

Thomassen

14 augustus 1845 trouwen te Wamel de scheepstimmerman Jan Thomassen, geboren 4 juli 1820 te Wamel en Jacoba Beck, geboren 16 februari 1825 te Wamel.

1370 25 mei 1905 **HELENAVEEN**. In Augustus hopen de echtelieden Jan Thomassen en Jacoba Betk, den dag te gedenken, waarop zij voor 60 jaren door den band des huwelijks werden vereenigd. De beide oudjes zijn nog zeer kras en gehoor en gezicht nog goed voor hun jaren.

Het plan bestaat, om dit diamanten jubilé den grootsten luister bij te zetten.

1375

9 februari 1907 7 Op **Maandag 18 Febr.**, te Helenaveen,

I. om 9 ure voorm. juist te beginnen, ten verzoeke en ten huize van Jozef Thomassen. Een ponnijpaard met rijtuig, paardentuig, karren en voertuigen, eenige huismeubelen, als: kasten, stoelen, tafels enz, akker- en schuurgereedschappen en voederartikelen.

- 1380 II. om 10 ure voorm., ten verzoeken en huize van van Tuffelen.
2 versche en 4 dragende koeien, 9 bijna voldragen zoogen, zelf gefokt, 1 zoog met 8 biggen, 10 raskippen (m?'s), 10 leghorn, 1 best hakse machine.
III. om 11 ure voorm., ter herberge bij van Oers, ten verzoeken van de Maatschappij Helenaveen.
- 1385 25 koopen oude dennenstronken, als brandhout, 2 à 3000 bossen oude dennentakken, 2000 à 2500 nieuwe eikenhouten takkebossen, liggende te Helenaveen.
Alles vooraf te bezichtigen.
IV. om 12 ure middags, ten verzoeken en ten huize van Christiaan de Roem-de Gier.
3 kasten, 2 stoel n. 2 kachels, 2 kettinglampen, 5 tafels, 14 schilderijen porcelein- en aardewerk, potten en pannen, boterkarn met toebehoor, voederkuip, waschtob, fornuispot.
- 1390 Akker- en schuurgereedschappen, kruiwagen, 1500 boonstaken, 5 koopen erwtetakken, 600 pond hooi, eene partij zaaderwten en boonen enz.
V. om 1 ure namiddag, ten verzoeken en huize van G. Jonker.
- 1395 Een melkgevende koe, 6 scheutelingen, 2 geiten, 13 kippen en eene partij hooi.
VI. om 2 ure nam, ten verzoeken en huize van G. Tabor.
Een melkgevende koe, 1 kalf en een geit eene partij hooi, aardappelen, melk- en deelgereedschap, 6 houten stoelen, tafels enz.
VII. om 3 ure namiddags, ten verzoeken en huize van Klaas Snippen.
- 1400 Een dragende koe, een dragende geit, 3 varkens, waarvan 1 vet.
Eene partij hooi en strooisel.

Timmermans

- mei 1891 ? mei 1891 4/ bij no 64.
- 1405 E.D.B.H.
Wij neemen de vrijheid U eennige woorden te spreken wat onze zaken aan ons werk betreft, dat de maat van den torf ons te groot en te swaar is voor het Geld dat wij krijgen. tegen in ander veenderijen En dus maar een klein dagloon kunnen maken
En eerst heeft de boot gevaren en nu moeten wij smorgens en savons wijt lopen En dat
- 1410 de brug nu vervallen is moeten wij ook nog achter Bosch zijn tuin om lopen als wij moei gewerkt zijn
De namen van ons allen
G. Goemans
E Kuipers
- 1415 L Kuipers
J van Mullekom
J. Smijts
J Blanken
P Timmermans
- 1420 H van den Beuken
[de namen in hetzelfde handschrift en verdere vermelding: te Helden]

van Tol

- 1425 2 juli 1888 Morgen, Zondag 1 Juli, zal de Heer J. J. van Tol, te Helenaveen (N.-Br.), den dag herdenken waarop hij vóór 25 jaren in dienst trad als brievegaarder. De aard zijner werkzaamheden is sinds dien tijd, door het verbeteren van de wegen en door het toenemende postverkeer, aanmerkelijk gewijzigd, doch de Heer Van Tol is er onder alle omstandigheden in geslaagd zich de algemeene achting te verwerven en die te behouden.
- 1430 16 februari 1889 [...] - zijn verleend de volgende pensioenen: *J.J. van Tol*, brievegaarder te Helenaveen, f214;
- 26 mei 1891 van Tol zoon van den vorigen brievegaarder.
- 1435 geeft eenige aanwijzingen om duidelijk te maken dat hij niet degene is geweest die gezegd heeft welke de daders van het opstootje waren. zijn klacht is dat hij er toch op aangekeken wordt.
Er wordt hem medegedeeld dat hij zich dit niet moet aantrekken.
vr. Wat doet gij?
- 1440 a. Niets ik werk in den tuin. In Deurne wordt ons verteld dat men mij te lijf wil.
- mei 1891 Waarom is Willem v. d. Boom een ongelukkige die slechts 40 ct p.dag verdiend niet meer als looper in dienst maar vervangen door de zoon van V. Tol, zooals gebleken is bij de volkstelling?
- 1445

- 14 en 21 juli 1891 27 Kan Willem v d Boom die een ongeluk in dienst der Maatij heeft gekregen niet meer in dienst der Maatij gebruikt worden?
[Vroeger deed hij loopdiensten] Diensten die thans aan de jongen v Tol te beurt vallen, onder anderen bij de volkstelling waarom?
- 1450 W v/d Boom is in tegendeel voortdurend in dagelijkschen dienst van de Mij, indien hij zelf niet wenscht voor eigen rekening te werken.
Voor volkstelling is v/d Boom totaal ongeschikt.
Andere loopdiensten zijn niet voorgekomen.
- 1455 J v/ Tol heeft twee boodschappen voor de Mij gedaan, gedurende den tijd dat ik te Hveen gevestigd ben, en ik droeg hem die op om zeker te zijn van de juistheid der uitvoering.
- 5 augustus 1891 20e Vraag Hebt gij omtrent den Tol ge?ig aan den Inspecteur der Posterijen gerapporteerd?
- 1460 Was er veel op hem aan te merken?
Ik heb ge?ig omtrent hem gerapporteerd, ten einde hem zijn aanspraak op pensioen niet te doen verliezen; bovendien hij heeft zoolang als Helenaveen bestaat daarvoor gela? en.
Wel liet hij zich naar ik hoor voor sommige diensten betalen en beter ware het voor hem geweest als men toen ? t? ?ffer had gegeven, waar hij thans een ?el ontving.
- 1465 14 augustus 1926 **VERGIFTIGD.** Mej. T. uit Helenaveen is tengevolge van vergiftiging overleden in het ziekenhuis te Helmond. De politie stelt een onderzoek in.
[Overlijdensakte d.d. 14 augustus 1926: Gesi? Johanna van Tol, oud 62 jaar, geboren te Deurne, wonende te Avereest, weduwe van Albertus Velsink.]
- 1470 **Toonen**
13 december 1904 A. v. L., oud 18 j., arbeider te Helenaveen-Deurne, aangeklaagd van den 26 October 1904, te Helenaveen J. Toonen te hebben mishandeld en verwond. Eisch f20 of 20 d. h.
- 1475 31 augustus 1918 **HELENAVEEN.** Het echtpaar H. Toonen, dat onlangs met een drieling werd verrast, die het nog steeds goed maakt, macht van Hare Majesteit de Koningin eene gift van f25 ontvangen.
- 1480 *uit het kasboek van Leo Theelen:*
31 december 1924 Toonen Fr. 15 broedeieren 0,90
31 december 1932 Toonen Fr. f3.- (voor fazantenhok) 0,00
31 december 1936 Toonen Fr. Tencolineum f17.- 0,00
- 1485 29 februari 1936 **HELENAVEEN.** - Not. Haffmans, Woensdag 11 Maart 9 uur voor de maatschappij Helenaveen, 150 peelveldjes liggende achter tuinders J. Aarts en H. Thoonen, 1 achter den tuinder Jac. Crommentuyn, achter den tuinder L. Hendriks en achter het café v/h/ Wed. v. Woesik.
- 1490 1 januari 1940 Omnummering van huisnummers
oud H122 H. Toonen nieuw H107
- 1495 28 december 1943 Te k. gevr. een in g. st. zijnd heerenrijwiel z. b. H. Toonen, H115, Helenaveen
- Tromp**
15 november 1900 **HALTE HELENAVEEN.** Een droevig voorval heeft alhier plaats gehad. J. Tromp, oud 55 jaren, timmerman, wonende te Tilburg, tijdelijk alhier werkzaam verliet gisterenavond de herberg van F. Verheijen, alhier. Door de duisternis misleid schijnt hij in een langs den weg gelegen sloot te zijn gevallen, eruit gekropen en zich in een stalletje aan wachtpost 21a te hebben begeven. Althans men vond hem daarin des morgens, zittende op zijn knieën. De marechaussees, hiervan onderricht, begaven zich ter plaatse en na hem gevraagd te hebben, wie hij was en waar hij in de kost was, waarop hij antwoord kon geven, werd hij door de marechaussees ondersteund naar zijn kosthuis gebracht. Aanvankelijk ging het gaan nog al, maar op eenigen afstand van 't kosthuis begaven hem zijne krachten en toen men hem in het kosthuis te bed bracht, waren de levensgeesten uitgedoofd.
- 1500 1505 1510 17 november 1900 **HELENAVEEN.** De timmermansknecht Jos. F. uit Tilburg, werkzaam aan de halte Helenaveen is op treurige wijze om het leven gekomen.

Zondag in de avond verliet hij eene herberg langs den spoorweg en schijnt aan 't
dolen geraakt te zijn. Met veel moeite is hij door een breede, vrij diepe
moddersloot gesukkeld en heeft zich daarna over den spoorweg begeven.

1515 Maandagmorgen vond men hem tegen de helling liggen in deerniswaardigen toestand.
Nadat men hem eenige hulp verleend had in een nabijzijnd wachthuis, waar hij de
toedracht der zaak vertelde, heeft men hem naar zijn kosthuis aan de halte
overgebracht, waar hij spoedig overleed.
De man was gehuwd en veertig jaar oud.

1520

Tr?pels

28 juni 1911 de directeur deelt mede dat de fabrieksbaas Troupels[?] 50 jaren in
dienst is bij de Mij. Er wordt besloten den jubilaris een horloge te vereeren ter
waarde van 50 gld.

1525